

ПІВДЕННА ПРАВДА

НЕЗАЛЕЖНА ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНА
ГАЗЕТА МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ №

ЮЖНАЯ ПРАВДА

FEUERWEHR

WWW.UP.MK.UA

ВИДАЄТЬСЯ З 11 ЖОВТНЯ 1917 РОКУ

36 (24474), ЧЕТВЕР, 3 вересня 2026 р.

ТЕЛЕГРАМ- НОВИНИ

МИКОЛАЇВЩИНА

Автобуси можуть запізнюватися. У Миколаєві на окремих автобусних маршрутах можливі затримки та зміни графіків. Про це попередили в КП «Миколаївпастранс».

Причина - тривалі повітряні тривоги. Під час сигналів небезпеки автозаправні станції тимчасово припиняють роботу, тому автобуси не встигають вчасно заправитися. Після завершення тривоги транспорт поступово повертається до звичного режиму роботи.

Миколаївщина сплатила 2,1 мільярда гривень військового збору. У січні-липні 2026 року платники податків Миколаївщини перерахували до державного бюджету 2,1 млрд грн військового збору. Це на 466,7 млн грн, або 28,6%, більше, ніж за аналогічний період торік. Частка військового збору в надходженнях до державного бюджету становила 20%. Про це повідомило Головне управління ДПС у Миколаївській області.

У Миколаєві розглядають можливість безкоштовного паркування на платних майданчиках для учасників бойових дій. Ініціативу обговорили на засіданні виконавчого комітету міської ради. Наразі чиновники разом з оператором парковок шукають механізм, який дозволить автоматично або іншим способом підтверджувати право на пільгу.

Серед питань - як ідентифікувати автомобіль, якщо водія немає поруч. Фахівці також вивчають досвід інших українських міст.

Школярі їздять безкоштовно. Миколаївські школярі з 1-го по 11-й клас можуть безкоштовно користуватися автобусами КП «Миколаївпастранс». Пільга діє протягом усього року на час воєнного стану, а не лише під час навчання. Щоб скористатися безкоштовним проїздом, учневі потрібно мати чинний учнівський квиток і показати його водієві під час посадки.

Трасу між Одещиною та Миколаївщиною оновлюють. Траса Р-75 сполучає Балту, Первомайськ, Доманівку та Олександрівку. Дорожники вже відновили 70 тисяч квадратних метрів покриття. На пошкоджених ділянках фрезерують старий асфальт, укріплюють основу та укладають новий шар асфальтобетону.

Наступний етап - ремонт узбіч, очищення водовідвідних каналів, нанесення розмітки та встановлення нових дорожніх знаків.

М. ЛУГОВА.

Ганновер продовжує підтримувати Миколаїв

П'ять автомобілів від німецького Ганновера 31 серпня передали Миколаєву. Вони працюватимуть у комунальних підприємствах та Управлінні спорту. Про це повідомили в Миколаївській міській раді.

Миколаїв і Ганновер офіційно стали містами-партнерами у вересні 2022 року. За чотири роки співпраці німецьке місто передало Миколаєву транспорт, комунальну техніку, медичне та енергетичне обладнання, а також ноутбуки для шкіл.

Партнерство охоплює не лише матеріальну допомогу. Фахівці двох міст обмінюються досвідом у сфері водопостачання, енергоефективності, міського планування та роботи комунальних служб. До співпраці долучилися й німецькі комунальні підприємства.

Серед допомоги, яку Миколаїв отримав раніше, - медичні автомобілі у 2024 році, а наприкінці 2025-го - техніка для комунальних служб та енергетичне обладнання.

Міський голова Олександр Сенкевич подякував Ганноверу за підтримку Миколаєва, яка триває з перших місяців повномасштабної війни. Окремо він відзначив організацію Blau-Gelbes Kreuz Deutsch-Ukrainischer Verein e.V., яка допомогла доставити автомобілі в Україну.

ПОГОДА

4 ВЕРЕСНЯ синоптики прогнозують хмарність з проясненнями, без істотних опадів. Вітер північно-західний, 3 - 8 м/с. Температура повітря вночі +15...+17 градусів, вдень +27...+29 градусів.

5 ВЕРЕСНЯ очікується невелика хмарність, без істотних опадів. Вітер південно-східний, 3 - 5 м/с. Температура повітря вночі +15...+17 градусів, вдень +26...+28 градусів.

6 ВЕРЕСНЯ - хмарність з проясненнями, вночі без істотних опадів, вдень невеликий дощ. Вітер північно-західний, 5 - 10 м/с. Температура повітря вночі +15...+17 градусів, вдень +23...+25 градусів.

3 понеділка по четвер (7 - 10 вересня) прогнозується ясна погода, місцями невеликий дощ. Температура повітря вночі коливатиметься від +17 до +24 градусів, вдень від +19 до +31 градуса.

Шкільне життя

Без лінійок, зате з друзями: як миколаївські школярі зустріли 1 вересня

Цьогоріч 1 вересня у Миколаєві минуло без звичних урочистих лінійок просто неба. Через безпекову ситуацію масові заходи біля шкіл обмежили, тому новий навчальний рік розпочався у незвичному форматі.

У місті 45 шкіл працюють очно, сім - у змішаному форматі, ще 12 - дистанційно. За роки повномасштабної війни у школах облаштували 46 укриттів. Саме вони дають можливість

дітям навчатися очно там, де це дозволяє безпекова ситуація.

Після занять школярі вирушили до центру. Соборна з самого ранку ожила: групами приходили діти з рюкзаками, зустрічалися після канікул, гуляли, фотографувалися та просто проводили час разом. Для багатьох це була чи не головна прикмета свята - нарешті побачити друзів і поспілкуватися наживо.

Спека внесла свої корективи. Деякі школярі вирішили

освіжитися у міських фонтанах, перетворивши звичайну прогулянку на маленьку пригоду.

Колись 1 вересня асоціювалося зі шкільним подвір'ям, квітами, святковою музикою та першим дзвоником. Тепер усе інакше: уроки - з урахуванням безпеки, свято - без масових заходів, а зустріч із друзями - вже сама по собі подія.

Та попри все, школярі знову пішли до школи. І, мабуть, найбільше бажання цього 1 вересня просте: щоб наступне було звичайним.

М. ЛУГОВА.

ТЕЛЕГРАМ-
НОВИНИ

МИКОЛАЇВЩИНА

Виконком Миколаївської міської ради ухвалив рішення спрямувати мешканцям громади понад 622 тисячі гривень матеріальної допомоги. Кошти отримають люди, які потребують підтримки через хвороби, операції, тривале онкологічне лікування, потребу в імплантах, складні життєві обставини, а також цивільні, поранені внаслідок російської агресії, та родини загиблих від обстрілів. Окрему допомогу передбачили у виняткових випадках - на лікування близьких двох мешканців Миколаєва.

Ще 36 344 грн спрямують на адресні стипендії містянам віком від 100 років.

Що їстимуть школярі. До нового навчального року в Миколаєві підготували чотиритижневе сезонне меню для школярів.

Меню розробили на базі КВП з організації харчування в навчальних закладах. Як повідомили на підприємстві, під час його складання врахували сезонність продуктів, харчову та енергетичну цінність страв, а також потреби дітей різного віку. Для всіх страв із меню також підготували фотографії. Їх можна переглянути на офіційних сторінках КВП з організації харчування в навчальних закладах та Управління освіти Миколаївської міської ради.

На медичні закупівлі витратили 27,2 млн гривень. На Миколаївщині від початку 2026 року державні та комунальні замовники оголосили медичних закупівель на 27,2 млн грн. Найбільше коштів спрямували не на обладнання чи ліки, а на будівництво та капітальні ремонти медичних закладів. Про це йдеться в аналізі Центру публічних розслідувань.

Найбільший тендер у Миколаївській області - 17,9 млн грн на будівництво амбулаторії сімейної медицини в селі Прибузьке Миколаївського району. Понад 5,2 млн грн спрямували на ремонт відділення анестезіології та інтенсивної терапії Миколаївської обласної клінічної лікарні. Ще 3,2 млн грн - на ремонт реабілітаційного відділення госпіталю ветеранів війни.

Нове укриття працює цілодобово. У Миколаєві відкрили укриття для населення в підвальному приміщенні Центру первинної медико-санітарної допомоги № 2 на вулиці Космонавтів, 126.

Воно працює з 24 серпня та призначене для захисту людей під час повітряних тривог. Скористатися ним можуть не лише пацієнти та працівники Центру, а й мешканці району під час сигналу «Повітряна тривога».

Миколаївська прокуратура посилює співпрацю зі США. Обласна прокуратура домовилася про подальшу співпрацю з американською організацією Project Expedite Justice у розслідуванні та документуванні воєнних злочинів Росії.

Американські партнери готові проводити для українських прокурорів і правоохоронців тренінги з роботи з доказами, підготовки юридичних документів та використання OSINT - інструментів пошуку й аналізу інформації з відкритих джерел.

У Миколаєві завершується капітальний ремонт тепломережі в Інгульському районі. Фахівці ОКП «Миколаївоблтеплоенерго» монтують нову попередньо ізольовану трубу діаметром 426 мм. Загальна довжина ділянки - 900 метрів.

Старі труби замінюють сучасними матеріалами, які підприємству надала міжнародна організація UNOPS. Роботи розпочали ще на початку березня. Оновлена мережа забезпечуватиме теплом котельня, від якої залежать близько 18 тисяч абонентів - 110 житлових будинків, дитячі садки, школи та медичні заклади.

3 перших вуст

Миколаїв відбудовується: тисячі пошкоджених будинків, нові проєкти і гроші на відновлення

Міжнародна допомога підтримує місто і бізнес

Після обстрілу найперше потрібно зрозуміти, що саме пошкоджено і наскільки серйозні руйнування. У Миколаєві ця робота не припиняється від початку повномасштабної війни. Фахівці обстежують будинки, квартири, підприємства, фіксують пошкодження і вносять дані до Реєстру пошкодженого та знищеного майна. За кожною цифрою в цьому списку - чиєсь житло, двір, магазин чи підприємство. Для одних ремонт означає заміну вибитих вікон, для інших - відновлення даху або частини будинку. Тому людям важливо не лише потрапити до реєстру, а й зрозуміти, коли до їхнього будинку дійде черга.

Про те, скільки вже вдалося обстежити, які будинки готують до відновлення і звідки місто бере кошти, розповіли начальниця Управління ДАБК Миколаєва Олена Туова та перший заступник директора Департаменту міського господарства міськради Ігор Набатов.

Пошкоджені будинки обстежують, для відновлення готують проєкти

Нині в Миколаєві вже обстежили 5307 об'єктів, пошкоджених через бойові дії. 861 із них - цього року. Загалом у реєстрі обліковується близько 8700 пошкоджених і знищених об'єктів. Серед уже обстежених - 640 багатоквартирних будинків, 3364 квартири, 958 приватних будинків та 338 нежитлових будівель. Роботи з кожним роком ставало більше: у 2023 році обстежили 1008 об'єктів, у 2024-му - 1310, а у 2025-му - 2128. Особливо багато роботи додалося після обстрілу 2 серпня: лише за одну ніч у місті було пошкоджено близько 840 об'єктів.

Виявляють пошкоджене майно не тільки за заявами мешканців. Районні адміністрації складають списки, інформацію передають ОСББ, управляючі компанії та підприємства ЖКГ. За словами Олени Туової, заяв на обстеження за 2023-2025 роки фактично вже не залишилося. Але війна триває, тому після нових ударів з'являються і нові об'єкти, які потрібно обстежувати.

Після обстеження починається наступний етап - підготовка проєкту відновлення. Один із найбільших таких напрямків - програма HOPE, яку фінансує Світовий банк. Простими словами, це міжнародна програма, за якою для пошкоджених будинків мають підготувати документацію, необхідну для подальшого ремонту та відновлення. У Миколаєві йдеться про майже 70 багатоквартирних будинків. Нині в переліку - 68 будинків, об'єднаних у 27 територіальних кластерів. Проєкти мають враховувати не лише самі будинки, а й простір навколо них. На цей напрямок передбачено близько 150 млн гривень.

Перші два договори на розробку проєктів місто готується підписати найближчими днями. Ще за чотирма закупівлями пропозиції учасників розглядають, за двома триває подання заявок, одну закупівлю планують оголосити повторно. Але важливо зрозуміти: підготовка проєкту - це ще не ремонт. Спочатку мають з'явитися готові проєктні рішення, потім визначать підрядників і джерела фінансування будівельних робіт. За нинішнім планом проєктування має бути завершено до кінця 2027 року.

Окрема історія - міжнародний проєкт FELICITY II. До нього включили 10 багатоквартирних будинків, для яких уже розробили проєктну документацію. Здавалося б, наступним кроком мав стати ремонт. Але за час підготовки суттєво зросла вартість будівельних робіт і змінилися умови фінансування. Тож грошей, на які розраховували спочатку, тепер недостатньо. Два будинки можуть відновлювати за початковою програмою, а для інших восьми шукають додаткові кошти. Серед можливих варіантів - програми Фонду енергоефективності «ВідновиДім» та «ЕнергоДім». Для участі в них мешканцям потрібно створити ОСББ.

Відбудова Миколаєва значною мірою залежить від міжнародної підтримки. Одним із головних партнерів міста залишається Данія, яка допомагає Миколаєву та області з 2022 року. Данська допомога охоплює інфраструктуру, енергетику, медицину, водо- і теплопостачання, укриття, освіту та інші важливі для міста напрямки. У межах партнерства «Миколаїв - Данія» реалізуються проєкти за участю міжнародних організацій. Загальний бюджет Перехідної програми Данії для України становить близько 375 млн євро. До 60 відсотків цієї суми - понад 225 млн євро - передбачено безпосередньо для Миколаєва та області.

Війна завдала серйозних збитків і підприємцям. У місті вже обстежили 265 пошкоджених об'єктів бізнесу. Для підприємців діють програми підтримки страхування майна від воєнних ризиків. За однією з них можна отримати до 30 млн гривень компенсації за пошкоджене чи знищене майно, за іншою - до 3 млн гривень компенсації страхових премій. Є й можливість отримати пільгу на плату за землю. Вона стосується юридичних осіб, чие майно постраждало внаслідок російської агресії. Для її отримання потрібно документально підтвердити пошкодження.

Відновлення міста - це не робота на один день. Після кожного удару потрібно зафіксувати наслідки, провести обстеження, підготувати проєкт, знайти фінансування і лише потім починати ремонт. Частина цієї роботи вже зроблена, частина триває просто зараз. І хоча між першим обстеженням та ремонтом може пройти чимало часу, процес відновлення вже запущений.

За сухими цифрами реєстрів і міжнародних програм стоять звичайні міські будинки - і люди, які хочуть повернутися до нормального життя. Тому відновлення Миколаєва вимірюється не лише мільйонами гривень та євро, а й тим, скільки мешканців зможуть знову жити у своїх відремонтованих оселях.

Олена ЖУРАВЕЦЬКА.

Стало відомо

Удар по PepsiCo

29 серпня російські війська вдарили по виробничому комплексу PepsiCo на Миколаївщині, де виготовляють Pepsi та Lipton Ice Tea. Працівники підприємства не постраждали.

Компанія оцінює пошкодження та працює над відновленням постачання продукції. Коли виробництво зможе відновити роботу, поки не повідомляють.

Це вже не перший удар по підприємствах PepsiCo. У 2022 році компанія перенесла частину потужностей із Миколаївщини до Вишневого на Київщині. У вересні 2023-го після ракетного удару там сталася пожежа, яка зруйнувала виробничі приміщення та склад молочної продукції.

За підсумками 2025 року виручка ТОВ «Сандора», основної операційної компанії PepsiCo в Україні, становила близько 13,3 млрд грн, чистий прибуток - 845 млн грн.

Дві автівки для ППО

Миколаївська громада передала дві нові автівки військовим, які захищають небо над містом. Транспорт допоможе бійцям швидше діставатися позицій та виконувати завдання.

Військові подякували місту за підтримку. За їхніми словами, автомобілі потрібні для мобільності підрозділу, який виконує завдання із захисту Миколаєва та Херсонщини.

У міській раді зазначають, що громада продовжує допомагати Силам оборони, хоча можливості бюджету обмежені.

Очисні споруди оновлюють

У Миколаєві розпочали підготовку до другого етапу реконструкції міських очисних споруд. Проєкт передбачає оновлення системи біологічного очищення стічних вод та встановлення обладнання для зневоднення і стабілізації мулу.

Підрядник уже облаштовує будівельний майданчик, завершує проєктну документацію та проводить демонтаж. Старий бетон подрібнюють і повторно використовують на території об'єкта.

Контракт підписали у лютому 2025 року, нинішній етап розрахований приблизно на два роки. Реконструкція комплексу триває з 2016 року, першу частину завершили у 2018-му.

Проєкт підтримують Європейський інвестиційний банк та уряд Данії. У перспективі планують доочищати воду до рівня, який дозволить використовувати її в сільському господарстві.

Сесія міськради

Бюджет Миколаєва отримав додаткові 780 мільйонів

Миколаївська міська рада 1 вересня збільшила бюджет громади на 780 млн грн. Після внесених змін доходи міста становитимуть 7,477 млрд грн, а видатки - 7,792 млрд грн.

Звідки взялися додаткові кошти? Найбільше - з двох джерел. Понад 357 млн грн місто отримало завдяки перевиконанню плану надходжень до загального фонду. Ще 408,5 млн грн надійшли з державного та обласного бюджетів. Крім того, 17 млн грн отримали від продажу та оренди майна, а 1,6 млн грн - це залишок коштів програми молодіжного кредитування.

За словами міського голови Олександра Сенкевича, збільшенню власних надходжень сприяла, зокрема, дострокова виплата дивідендів окремими підприємствами.

Додаткові кошти спрямують насамперед на необхідні витрати, зокрема оплату комунальних послуг. Частину грошей передбачили на підтримку Сил оборони України.

Частину коштів, призначених для оборони, планують використати у 2027 році - за погодженням із Радою оборони.

Мер наголосив, що бюджетні кошти - це гроші платників податків, і подякував підприємцям та всім мешканцям, які наповнюють бюджет.

Новини культури

«Борітеся - поборете!»

У Миколаєві створили новий стінопис, присвячений військовим і цивільним, які перебувають у російському полоні.

У центрі композиції - молодий Тарас Шевченко з пензлем у руках. На тлі - Аральське море, яке поет побачив і зобразив майже два століття тому. За задумом авторів, сьогодні роботи Кобзаря зберігають пам'ять про море, значною мірою знищене радянською політикою. Розбиті кайдани, крізь які проростають трава й квіти, символізують звільнення, відновлення та життя.

Стінопис створили за ініціативи головного архітектора Миколаєва Євгена Полякова та художниці Валерії Кучер за підтримки Агенції розвитку міста й меценатів.

Місто звучало молодіжно

30 серпня Каштановий сквер у Миколаєві перетворився на сцену для молодих артистів. Тут відразу відбулися два мистецькі заходи - Міжнародний фестиваль «Народжені перемагати» та студентський фестиваль «Територія молоді».

Юні виконавці різного віку представили вокальні, танцювальні та інструментальні номери. Їхні виступи оцінювало професійне журі, а учасники фестивалю долучилися до спільного танцювального флешмобу. Переможці отримали спеціальний приз від юної співачки й авторки пісень Олівії Ткачик, а всі учасники - дипломи та медалі.

На студентській сцені виступили представники миколаївських коледжів та університетів. У програмі були пісні, інструментальна музика, танці й чирлідінг. Авторську пісню виконав викладач ліцею №38 Олександр Томчук.

Фестиваль «Територія молоді» став своєрідною музичною прелюдією до Дня міста,

який Миколаїв відзначатиме 12 вересня під гаслом «Миколаїв - місто молоді».

У бібліотеці - «Кицькин дім»

У Центральній міській бібліотеці ім. М. Л. Кропивницького відкрили експозицію «Кицькин дім», основу якої склала колекція миколаївської художниці Марії Макарової. Нині вона налічує понад 2,5 тисячі експонатів, які свого часу надходили до мисткині з різних куточків світу.

Марія Макарова понад 28 років працювала в Миколаївському академічному обласному театрі ляльок. Вона створювала декоративні ляльок і костюми для вистав, займалася графікою, фотографією, художньою обробкою шкіри, виготовляла авторські ляльки та прикраси.

Колекцію, присвячену котам, художниця збирала близько 20 років. Вона також опікувалася безпритульними тваринками, лікувала їх і знаходила для них нових господарів.

Після смерті мисткині близькі передали колекцію до Центральної міської бібліотеки. Експозиція відкрита для постійного відвідування.

Миколаїв і Херсон - на харківській сцені

Миколаївський академічний художній драматичний театр спільно з Херсонським театром імені Миколи Куліша взяли участь у Національному фестивалі «Схід Опера Фест - 2026» у Харкові.

Фестиваль стартував 22 серпня під гаслом «Простір, що єднає» та об'єднав 18 професійних театральних колективів із 11 міст України. 25 серпня миколаївські та херсонські артисти представили дві спільні постановки. Перша - пластична драма «Катерина» за мотивами однойменної поеми Тараса Шевченка. Друга - вистава-мюзикл «Котигорошко проти вікінгів». Мюзикл розповідає казкову історію про спільну боротьбу зі злом.

Фольклор, танці та гумор

27 серпня в літньому дворикі Миколаївського академічного художнього драматичного театру відбулася прем'єра театралізованого музичного шоу «ЛІТО. Свято українських традицій». Автор проєкту та режисер-постановник - директор і художній керівник театру, заслужений діяч мистецтв України Артем Свистун.

У постановці представлені українські літні свята та обряди: Зелені свята, Івана Купала, три Спаси та Обжинки. У програмі використали фольклорні образи, народні мотиви, хореографічні номери та гумор. Прем'єрний показ відбувся з аншлагом.

32 полотна показали в Миколаєві

У Галереї мистецтв Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти відкрили виставку «СПОКУСА - ВИБРАНЕ». Експозицію приурочили до 35-ї річниці незалежності України.

На виставці представлено 32 роботи художників із різних регіонів України. Серед учасників - митці з Черкас, Кривого Рогу, Запоріжжя, Києва, Івано-Франківська, Одеси, Полтави, Чернівців, Тернопільщини та Чернігівщини. Миколаївщину на виставці представляють Микола Бережний, Олег Приходько, Дмитро Боляков, Юрій Гуменний, Тетяна Купцова та Дмитро Артим.

Творче об'єднання «СПОКУСА» проводить всеукраїнські та міжнародні пленери й симпозиуми в Україні, Туреччині, Грузії та інших країнах. До його заходів уже долучилися понад 500 художників.

Також об'єднання підготувало збірку «СПОКУСА - ВИБРАНЕ», до якої увійшли найкращі роботи митців за останні 30 років. Експозиція в Миколаєві працюватиме до 22 вересня.

Події та кримінал

Ексдепутат продавав фейкову інвалідність

СБУ та Нацполіція заявили про затримання колишнього народного депутата, якого підозрюють в організації схеми для ухилення від мобілізації на Миколаївщині.

За \$10 тисяч клієнтам обіцяли оформити фіктивну інвалідність. За даними слідства, чоловіків спочатку направляли на «лікування» до медзакладів із вигаданими кардіологічними чи неврологічними діагнозами, а після виписки вони отримували документи про третю групу інвалідності. Екснардепа та посередника затримали після передачі другої частини грошей. Їм загрожує до восьми років ув'язнення з конфіскацією майна.

Ухилянта ховали в авто

На Миколаївщині правоохоронці заявили про викриття каналу незаконного переправлення військовозобов'язаних через кордон.

За даними слідства, 43-річний житель Чернівецької області просив \$10 тисяч за нелегальний виїзд до Молдови. Клієнта планували сховати у спеціально облаштованій ніші автомобіля та довести до прикордонної території. \$2 тисячі мали стати завдатком, решту - передати після

прибуття. Під час обшуку також знайшли документи з ознаками підроблення. Чоловікові повідомили про підозру.

\$15 тисяч за «непридатність»

Колишня секретарка ВЛК у Вознесенську за гроші обіцяла впливати на медиків, щоб військовозобов'язані отримували потрібні висновки. У кількох випадках вона брала від 15 до 30 тисяч гривень та \$1000. А за оформлення повної непридатності до служби попросила \$15 тисяч.

Суд 25 серпня визнав жінку винною та призначив їй штраф у 204 тисячі гривень. Пом'якшили покарання каяття, відсутність судимостей, малолітня дитина та добровільний внесок 202 тисячі гривень на рахунок військової частини.

Квартиру залили піною

У Первомайську двоє хлопців віком 11 та 12 років вирішили зняти «ефектне» відео для соцмереж.

Один із них узяв без дозволу вогнегасник з автомобіля матері, після чого хлопці направили струмінь піни через відкрите вікно квартири на першому поверсі. Ще один 12-річний підліток знімав виступ на телефон. Поліція швидко встановила учасників. На батьків двох хлопців

склали протоколи за неналежне виконання батьківських обов'язків. Матеріали передадуть до суду.

15 років за дані про ППО

Миколаївський суд засудив 37-річного містянина до 15 років ув'язнення з конфіскацією майна за державну зраду.

За даними прокуратури, чоловік передавав представнику російських спецслужб інформацію про військову інфраструктуру міста. Його цікавили позиції української ППО та логістичні склади. Конкретні локації він надсилав через месенджер. Чоловіка затримали в Миколаєві у лютому 2026 року.

Викрав «копійку» на запчастини

У Вознесенську 44-річного чоловіка підозрюють у викраденні ВАЗ-2101.

Власник, 77-річний містянин, залишив автомобіль біля будинку з ключами в замку запалювання. За кілька годин машина зникла. Поліцейські за допомогою камер системи «Безпечне місто» відстежили її маршрут і менш ніж за добу знайшли автомобіль та підозрюваного. За попередньою версією слідства, чоловік хотів продати машину на запчастини. Раніше він уже потрапляв у поле зору пра-

воохоронців у справі про незаконний обіг зброї. Йому загрожує до п'яти років ув'язнення з конфіскацією майна.

Удар в голову

У Миколаєві сварка біля магазину закінчилася госпіталізацією 62-річного чоловіка.

Увечері між ним і незнайомцем виник конфлікт, після чого нападник ударив його ногою в голову та втік. Медики повідомили про потерпілого поліції 25 серпня. Правоохоронці протягом кількох годин встановили особу нападника. Ним виявився 24-річний місцевий житель, який уже мав проблеми із законом. Чоловіку повідомили про підозру. Йому загрожує до восьми років ув'язнення.

Сварка закінчилася вбивством

У Миколаєві 45-річного військовослужбовця взяли під варту за підозрою в умисному вбивстві іншого військового.

За матеріалами справи, вночі 24 серпня 2024 року чоловіки перебували в будинку на вулиці Верхній, де між ними виник конфлікт. Під час сварки підозрюваний кілька разів ударив опонента ногою у район ключиці. Потерпілий помер на місці. Суд обрав підозрюваному тримання під вартою без можливості застави.

Літературна сторінка

Молюсь за Миколаїв

У видавництві Чорноморського Національного університету імені Петра Могили щойно вийшла друком нова поетична збірка З (трьох) книг відомого миколаївського поета, педагога, журналіста й кореспондента газети «Південна Правда» Леоніда Ржепецького під назвою «Літопис незламного краю» (24.02.2022 - червень 2026 рр.).

Авторським поетичним словом Леонід Андрійович утворює свою громадянську позицію, власні патріотичні почуття, які невіддільні від родинності, від духовних обертів українства, від християнських настанов і повчань, від батьківських заповітів і маминих молитов. Свіжість художніх образів, порівнянь і метафор, справжність почуттів, болісні роздуми про складну історичну долю краю у давнину і в сьогоденні, глибоке розуміння внутрішнього світу людини, любов до України, почуття синівської вдячності матері, до батьківського порогу становлять зміст книги. Поетичний світ - Всесвіт автора ґрунтується на високих духовних цінностях та традиціях української класичної літератури і національного світогляду.

Вітаємо нашого колегу і друга! Бажаємо поетові нових творчих звершень та досягнень! Пропонуємо читачам газети «Південна правда» деякі нові вірші нашого крайнина.

МОЛЮСЬ ЗА МИКОЛАЇВ

У час страждань і подвигів
молитвою святою
молюсь за Миколаїв,
що над Ігулом - рікою.

Молюсь за рідне місто
над тихоплинним Бугом,
що нині котить хвилі
із болем та із сумом.

Наш Миколаїв рідний
Форпостом став земним....
Одесу захищає і область, що за ним.
Тож збережи нам, Боже,
це місто, як перлину,
бо в серці маєм вірність
і віру в Україну.

ФРОНТ АГРАРІЇВ

(другу - аграрію
з Миколаївського району
Геннадію Іванову,
присвячую)

Горять поля - іде війна,
Край неба все палає,
Мета одна: рятує врожай,
Про це він добре знає.

У небі - сонячна блакить
Ще й соловейка спів:
Краса і мужність водночас
Це подвиг наших днів!

МОЇЙ ДЕРЖАВІ

Моїй державі вже віки,
Століття ніби миті,
Її в історії рядки
Всі кров'ю політі...

Тут приклади безсмертя й слави -
І вся героїка жива.
Сьогодні пишем нові глави,
Її історія трива.
Триває бій із москалями,
Цей вічний бій за нашу Волю,

За європейський власний вибір,
За європейську власну долю!

ДАРУЮ ЛЮБОВ

Війна - це ненависть до ворога
і любов до рідних, друзів і до
матері - України.
Дарує сонце промені ясні,
Земля дарує все, що людям треба,
А я дарую вам свою любов
і зорі з неба.

Дарують птахи голосні пісні,
Дарують квіти пахощі медові,
А я вам свою любов
і квіти польові оці, чудові.

Життя дарують нам наші батьки,
Скільки людей, то стільки і талантів!
А я дарую вам свою любов,
Чистішу з найдорожчих діамантів.

ГЛІБУ БАБІЧУ -
У ВІЧНІСТЬ

Найкращі з кращих в зоряних світах,
Що захищали право на свободу,
Красиві, молоді, ще не в літах
Вони, як сіль землі

українського народу.
Вони - це янголи, захисники Вітчизни,
Які навечно з рідною землею
Бо від народження до Тризни,
Світять усім незгасною зорею.
Пам'ятаємо...

Ваш Леонід РЖЕПЕЦЬКИЙ
Вересень 2026 р.

Миколаївський
хронограф

Історичні події у вересні

Людина, за якої Миколаїв
будував сотні кораблів

7 вересня 1934 року народився Юрій Іванович Макаров - провідний кораблестроитель і директор Чорноморського суднобудівного заводу.

Після закінчення Миколаївського кораблестроительного інституту 1958 року він прийшов на ЧСЗ і пройшов шлях від інженера до керівника підприємства. 1979 року Макаров очолив завод і залишався його директором до 1993-го.

За роки його керівництва на підприємстві побудували понад 500 суден і військових кораблів. Серед них - важкі авіаносні крейсери, науково-дослідні судна «Академік Кніпович» та «Академік Сергій Корольов». Уже в роки незалежності України на заводі було побудовано перший військовий корабель країни - «Славутич».

Макаров був не лише керівником: він мав п'ять авторських свідоцтв на винаходи. 1992 року його обрали академіком Академії інженерних наук України, а 1994-го він став Почесним громадянином Миколаєва.

За біографією одного директора стоїть історія цілого міста - конструкторів, інженерів, робітників і кораблестроительів, завдяки яким Миколаїв десятиліттями залишався одним із найбільших центрів кораблестроительства.

Гонка без асфальту

8 вересня 1907 року автомобілі та мотоцикли вийшли на старт незвичайної гонки Одеса - Миколаїв - Одеса. Учасникам належало подолати понад 200 кілометрів звичайними дорогами.

Асфальту тоді практично не було. Пил, багнюка, вибоїни та поломки перетворю-

вали поїздку на справжнє випробування. Водій мав не лише керувати машиною, а й добре знатися на її механіці.

Перша у вітчизняній історії гонка цікава ще однією деталлю: її вперше знімали на кіноплівку. Оператор зі столиці спеціально приїхав на змагання, а вже за тиждень відзняті кадри показали глядачам одеського кінотеатру «Ілюзіон».

«Харків» - 74 кілометри
на годину

9 вересня 1934 року на миколаївському заводі №198 - так тоді називався майбутній Чорноморський суднобудівний завод - спустили на воду лідер ескадрених міноносців «Харків». Корабель отримав назву на честь міста, яке на той час було столицею Української РСР.

«Харків» призначався для дій разом з есмінцями, ведення розвідки та торпедних атак. Головною перевагою корабля була швидкість. «Він міг розвивати понад 40 вузлів - близько 74 кілометрів на годину. Для великого бойового корабля 1930-х років це був надзвичайно високий показник. Після початку Другої світової війни «Харків» увійшов до складу Чорноморського флоту та брав участь у бойових операціях.

«Ікар» - навколо землі

9 вересня 1987 року з Миколаєва вирушила в далеку дорогу яхта «Ікар» Миколаївського кораблестроительного інституту.

Це була не звичайна туристична подорож. Вона увійшла в історію, як перше кругосвітнє плавання на яхті в СРСР і символ нового часу, що зруйнував «залізну завісу» між країнами та різними політичними системами.

Яхту спроектували та побудували в Миколаєві за участю фахівців і студентів інституту. Тепер їм належало випробувати своє судно вже в океані. Маршрут пролягав через Канарські острови, Австралію та Тасманію, навколо мису Горн і далі до острова Святої Єлени. Екіпаж двічі перетнув екватор. За час плавання яхта провела 325 ходових днів у морі та подолала близько 32 тисяч морських миль.

Була й історична зупинка - острів Святої Єлени, де моряки відвідали місця, пов'язані з останніми роками життя Наполеона. 31 липня 1988 року «Ікар» повернувся до Миколаєва.

Гросмейстер, який
«працював» з вогнем

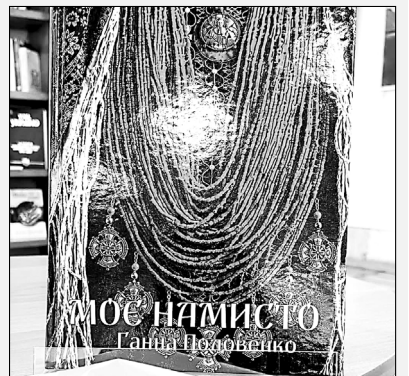
14 вересня 1909 року в Миколаєві народився Володимир Акімович Брон - учений, який здобув міжнародне визнання одразу у двох абсолютно різних сферах.

Брон став доктором технічних наук і фахівцем із вогнетривких матеріалів - матеріалів, здатних витримувати надзвичайно високі температури. Його наукові роботи мали значення для промисловості та металургії. Але широку популярність йому принесли шахи.

Шахові здібності Брона викликали захоплення сучасників, а професійна репутація залишалася бездоганною. Володимир Акімович став міжнародним гросмейстером і міжнародним суддею з шахової композиції. На відміну від звичайних турнірних партій, шахова композиція - це мистецтво створення та розв'язання спеціально придуманих шахових задач. Фахівців такого рівня у цій галузі було небагато. Тому ім'я миколаївця посідає особливе місце в історії світової шахової композиції.

Книжкова
полиця25 історій
у «Моєму
намисті»

У Центральній міській бібліотеці ім. М. Л. Кропивницького презентували книгу Ганни Половенко «Моє намисто» - авторську збірку короткої прози, що вийшла у видавництві Ірини Гудим.

До книги увійшли 25 невігданих історій вигаданих людей. Її герої - звичайні люди, яких можна зустріти на вулиці, у транспорті чи на базарі. За кожним із них - власна історія, втрати й спогади, мрії, переживання та любов.

Оповідання Ганна Половенко писала в різні роки. Більшість створені в наш час, розділений війною. У книзі поєдналися реалізм і художній вимисел, дитячі спогади та сьогодення, а також елементи містики.

Художнє оформлення видання виконала Оксана Манькова. Під час презентації Ганна Половенко розповіла про створення книги, її оповідання та героїв.

Пам'ятаємо, сумуємо...

Минає три роки, як 29 серпня обірвалось молоде життя Любові Семенчевої (Демченко)

Жодні слова не зможуть загоїти рану у серці матері, батька, старшого брата, його дружини та племінників, родичів, друзів родини, колег. І втішити серце маленької донечки, якій, коли померла її матуся, - не виповнилось ще й двох рочок.

Для найрідніших біль за втрату Любочки меншим не стає, - їй було 32 роки - вік, коли треба жити, любити, радіти життю, кожен новий день наповнювати щастям, бачачи як підростає маленька доня.

Всі, хто знав Любу, завжди зберігатимуть у своїй пам'яті світло її красивої душі.

29 серпня, у день сумних роковин, багато односельчан, друзів, колег прийшли підтримати родину на Поминальній панасиді, - молились у Свято-Никольському храмі с. Велика Солона, увіchnили квітами могилу - місце її вічного спочинку на сільському цвинтарі.

Люди згадували все найкраще, що подарувала цьому світові Любочка у своєму земному житті. Житті, обірваному у розквіті сил, планів, мрій та надій...

«Люба була сонцем для своєї родини, людиною з неймовірно доброю душею, - згадує свою ученицю вчителька Возсіятської школи, класний керівник Люби Демченко.

Красива, ерудована, чуйна, товариська. Скрізь, де з'являлась Люба, завжди ставало багато тепла і світла, - сказала вона.

Люба сама випромінювала сонце... Я ніколи не бачила її сумною чи похмурою. До кожної людини у селі була привітна і ввічлива, товариська. Там, де була Люба, завжди вирувало життя, там все крутилося, вер-

тілося, оживало на повну силу. Там з'являлось багато цікавих ідей, і всі ідеї втілювалися у добрі справи.

Талановита від Бога на щирість, підтримку, доброту. Від народження мала велику жагу до знань, здобула улюблену професію юриста (здобула дві вищі освіти), була енергійною, цілеспрямованою, за своє коротке життя відбулась як професіонал і як достойна людина.

Ще у шкільні роки проявила свої лідерські якості - на першому плані було її бажання заступатись за слабшого, підтримувати. На шкільних канікулах організовувала для сільської малечі самодіяльні дитячі концерти. Любочка сама писала сценарії, роздавала дітям читати і вчити вірші. І у центрі села під відкритим небом цими літніми вечорами дітлахи із усіх сусідніх вулиць поспішали до нас цікаво проводити дозвілля, щоб продемонструвати свої таланти, свій художній номер, а також послуухати пісню чи вірш інших дітей».

Вчителька також поділилась своїми теплими особистими стосунками із Любочкою, згадала, що Люба могла довірити їй свої певні секрети, за що вона вдячна була своїй учениці.

...Багато людей сьогодні, згадуючи Любу, згадували, що вона безмежно любила свою родину. Маму, тата, старшого брата, родину чоловіка, своїх обох племінників. Вона так пишалася ними, їхніми спортивними перемогами. Люба була сонцем для своєї родини. Багатьом Люба показала приклад, як треба берегти родинне тепло, проявляти взаємну турботу, щирість, радість одне до одного.

«А вже потім я бачила її щасливою у шлюбі зі своїм чоловіком, порядною та вірною дружиною і безмежно щасливою, прекрасною, надзвичайно турботливою матір'ю - у ставленні до своєї маленької донечки», - ділилась вчителька.

...Відкрита, доброзичлива, у неї було багато друзів, бо уміла цінувати щирі стосунки, і сама завжди подавала руку підтримки, якщо потрібна була її допомога.

Смерть забрала її надто рано... І завжди буде важко це прийняти...

З цим важко змиритись. Вічний спокій тобі, Любочко, у Царстві небесному....

Прийміть найщиріші співчуття, Тетяно Василівно і Григорію Петровичу Демченко.

Вічна і Світла пам'ять Вашій доньці Любові.

Співчуття всій родині, близьким - у третій роковини її смерті.

Розділяємо Ваші невимовний біль та журбу...

Зі смутком, ДРУЗІ РОДИНИ ДЕМЧЕНКІВ, ОДНОСЕЛЬЧАНІ, КОЛЕГИ.

Дім. Сад. Город

Вересневий календар садівника й городника: що і коли робити

Вересень - час завершення городнього сезону, але роботи на ділянці ще вистачає. Потрібно вчасно зібрати врожай, привести до ладу грядки, підбати про ґрунт і підготуватися до посадки озимого часнику. Коли саме краще це робити?

Що радить місячний календар

Місячний посівний календар традиційно враховує фази Місяця та його перебування у знаках Зодіаку. Вважається, що зростаючий Місяць більше підходить для посіву й посадки, а спадний - для збирання врожаю, прополювання, розпушування ґрунту та інших робіт.

У вересні 2026 року традиційний календар визначає такі дати:

- ❖ **сприятливі:** 5-6, 14-16, 24-25, 29-30 вересня;
- ❖ **нейтральні:** 1-2, 7-13, 19-20 вересня;
- ❖ **несприятливі:** 3-4, 17-18, 21-23, 26-28 вересня.

У несприятливі дні зазвичай радять не займатися посадкою та пересаджуванням рослин, якщо роботу можна перенести. Однак сприймати місячний календар як суворий розклад заборон не варто. Якщо овочі достигли, їх потрібно збирати незалежно від фази Місяця. Так само не має сенсу висівати насіння у пересохлий ґрунт лише тому, що день вважається сприятливим.

Для садівників Миколаївщини особливо важливо враховувати місцеві погодні умови. Тут осінь часто приходить пізніше, ніж у північних областях, тому календарні строки окремих робіт можуть дещо зміщуватися.

На початку вересня насамперед варто зібрати все, що вже достигло. Це стосується пізніх помідорів, картоплі, моркви, буряків та інших овочів. Не варто чекати перших заморозків, якщо культура вже готова до збирання.

Після цього грядки очищають від бур'янів і рослинних решток. Здорове бадилля можна використати для компосту, а рослини з ознаками хвороб краще прибрати з ділянки.

Звільнені грядки можна засіяти сидератами - гірчицею, фацелією або житом. Вони захищають ґрунт від заростання бур'янами та збагачують його органічною масою. Однак після капусти та інших хрестоцвітих культур гірчицю краще не висівати, оскільки ці рослини мають спільні хвороби та шкідників.

Що робити на ділянці у вересні

Для Миколаївщини важливе правило осіннього посіву - чим раніше звільнилася грядка, тим краще використати час, що залишився до холодів. Водночас після посушливого літа потрібно враховувати вологість ґрунту. У

суху землю поспішати із сидератами не варто.

Окреме питання - озимий часник. Із його посадкою на початку вересня поспішати не потрібно. Спочатку можна підготувати грядку: вибрати сонячне місце, прибрати рослинні рештки, розпушити ґрунт і за потреби внести добрива.

Висаджувати часник бажано тоді, коли земля вже починає охолоджуватися, але до стійких морозів залишається ще кілька тижнів. За надто ранньої посадки зубчики можуть прорости, а за надто пізньої - не встигнути добре вкоренитися.

Тому кінцевий термін посадки часнику не варто прив'язувати до конкретної дати вересня. У теплу осінь відповідний час може настати наприкінці вересня або вже у жовтні. Головні орієнтири - температура ґрунту та прогноз погоди.

У саду вересень також потребує уваги. Варто прибрати падалицю, сухі та зламані гілки, оглянути дерева й кущі на наявність хвороб і шкідників. Після завершення плодоношення можна провести необхідні підживлення.

Теплолюбні багаторічники поступово готують до зими, але з укриттям поспішати не слід. Поки стоїть тепла погода, рослини продовжують розвиватися. Терміни обрізування та укриття залежать від конкретної культури й погодних умов.

Орієнтовно роботи у вересні можна розподілити так:

- ❖ **1-10 вересня** - збирати достиглі овочі, прибрати рослинні рештки, готувати звільнені грядки;
- ❖ **10-20 вересня** - сіяти сидерати, розпушувати ґрунт, збирати коренеплоди в міру достигання, готувати грядки під часник;
- ❖ **20-30 вересня** - завершувати збирання врожаю, готувати ділянку до осені, стежити за температурою ґрунту;
- ❖ **кінець вересня - жовтень** - висаджувати озимий часник, якщо погодні умови сприятливі.

Якщо морква чи буряк уже достигли - їх потрібно збирати. Якщо ґрунт пересох - краще зачекати з посівом. А якщо вересень видався теплим, посадку часнику можна відкласти до сприятливішого моменту.

Саме такий підхід допоможе жителям без зайвого поспіху завершити сезон, зберегти врожай і добре підготувати город та сад до зими.

Підготувала А. ГАНЖА.

Цікаво про погоду

Вересень здивує погодними контрастами

Вересень на Миколаївщині може початися майже по-літньому, а завершитися вже по-осінньому холодно. За роки спостережень у цей місяць температура в області піднімалася майже до +39°C, а в окремі роки падала до 5 градусів морозу. Про вересневі погодні рекорди та прогноз на цей рік розповіли в Миколаївському обласному центрі з гідрометеорології.

половині вересня заморозки особливо можливі на півночі та сході області.

Зазвичай метеорологічне літо на Миколаївщині закінчується 25-29 вересня. Саме тоді середньодобова температура стабільно опускається нижче +15°C.

А що чекає на область цього року? За прогнозом Українського гідрометеорологічного центру, вересень очікується цілком звичайним. Середня температура становитиме близько +17,2°C, а опадів прогнозують приблизно 42 мм - рівно в межах кліматичної норми.

Та спокійним місяць буває не завжди. У вересні на Миколаївщині трапляються тумани, грози та сильний вітер. А іноді - й потужні зливи: за останні десятиліття добова кількість опадів сягала 97 мм.

Найсспекотнішим був вересень 2015 року - повітря прогрівалося до +38,8°C. А от у 1977-му осінь заявила про себе значно раніше: температура опускалася до -5,2°C. У другій

ПОНЕДІЛОК, 7 ВЕРЕСНЯ

ІНТЕР+	10,35, 20,00 Стосується кожного
7,00, 15,00, 22,55 Школа Комаровського	11,30, 2,55 Учдині проєкт
7,40, 8,05, 15,35, 16,05, 23,35 Правда життя	12,50, 2,10 Шість соток
8,40, 16,40, 0,40 Речдок. Науковий інтерес	16,20 Тс «Детектив Ренуар 3»
9,25, 17,25 Речдок. Ефект Горгони	23,30 Судові справи
10,10, 18,10 Речдок. Шкелети в шафрі	
11,00, 11,45, 12,30, 19,00, 19,45, 20,30 Корисна програма	
13,25, 21,25 Страх у твоєму домі	
14,10, 22,10 Хороше здоров'я	
0,00 Щоправа життя	

«1+1» УКРАЇНА

6,30 Сніданок з 1+1	10,35, 20,00 Стосується кожного
10,30, 23,50 Мінюю жіну	11,30, 2,55 Учдині проєкт
14,00, 15,00, 16,00, 17,00 Хіф «Сплоси Дженнет»	12,50, 2,10 Шість соток
18,00, 19,00, 20,00, 21,00 Хіф «Жіночий лікар. НК 2»	16,20 Тс «Детектив Ренуар 3»
22,00, 22,55 Тс «Високий потенціал»	23,30 Судові справи
2,50 Говорить вся країна	

2+2

6,00 Тс «Тримайся, братику»	10,35, 20,00 Стосується кожного
9,50 Тс «Живий»	11,30, 2,55 Учдині проєкт
13,45 Хіф «Робізон Крузо»	12,50, 2,10 Шість соток
15,20 Хіф «Гітн»	16,20 Тс «Детектив Ренуар 3»
18,15 Хіф «Рембо: Перша кров»	23,30 Судові справи
22,00 Тс «Тасі для опера»	
22,20 Тс «Мер Кінгстун-3»	
0,20 Хіф «Сенсація»	

ICTV 2

6,00 Служба розшуку дітей	10,35, 20,00 Стосується кожного
5,15, 0,10 Антисомбі	11,30, 2,55 Учдині проєкт
6,10, 7,55, 23,30! громадська оборона	12,50, 2,10 Шість соток
7,00 Ранок у великому місті	16,20 Тс «Детектив Ренуар 3»
8,30 Тс «Діпльничний з ДВР3 2»	23,30 Судові справи
10,10 Тс «Відліл 44 2»	
14,35 Хіф «Пасажир»	
16,30 Хіф «Я легенда»	
18,15 Тс «Ростин покаже 4»	
20,00 Тс «ДВР3 проти шпигуна»	
21,40 Хіф «Космос Рекс»	
0,00 Звернення Президента України	
1,15 Тс «Приватний детектив»	

5-Й КАНАЛ

6,00, 8,00, 23,00 Пасудми дня	10,35, 20,00 Стосується кожного
6,35, 9,30, 15,20, 18,25, 19,25, 0,40 Незламна країна	11,30, 2,55 Учдині проєкт
7,15 Ми не вдома	12,50, 2,10 Шість соток
8,35, 14,40 Скриня	16,20 Тс «Детектив Ренуар 3»
9,00 Хвилина мовчання	23,30 Судові справи
9,01, 12,00, 15,00, 18,00, 19,00, 20,00, 21,00, 0,00 Час новин	
10,45, 23,55 Військової професії	
11,00, 12,25 Машина часу	
12,30, 20,45 ведуться люди	
14,00 Час інтерв'ю	
16,30 Серед нас	
17,00, 21,45 По суті	
17,50 Дайджест. Стратком	
22,05 Дайджест	
22,45 Новини ВВС	

НОВИЙ КАНАЛ

6,55 Тс «Надприродне»	10,35, 20,00 Стосується кожного
8,35 Мф «Аргоніаст: Нова легенда»	11,30, 2,55 Учдині проєкт
10,15 Хто зверну?	12,50, 2,10 Шість соток
13,55 Хіф «Фантастичні звірі і де їх шукати»	16,20 Тс «Детектив Ренуар 3»
16,35 Хіф «Фантастичні звірі: Злочини Гріфінвальда»	23,30 Судові справи
19,00 Тс «Будинок на щастя»	
20,00 Хіф «Таксі»	
21,45 Хіф «Халей і тікає»	
23,35, 0,10 Хіф «Мисливць за троплями»	
0,00 Звернення Президента	
1,40 Служба розшуку дітей	
1,45 Тс «СуперКопи»	

СТБ

6,00 Супермама	10,35, 20,00 Стосується кожного
4,10, 1,55 Історія одного злочину	11,30, 2,55 Учдині проєкт
10,20 Черговий лікар	12,50, 2,10 Шість соток
13,05 Спіла	16,20 Тс «Детектив Ренуар 3»
17,25 Спід	23,30 Судові справи
20,00 К.О.Д.	
21,45 Пікарі 2	

ТЕТ

6,00 Моя суперродина	10,35, 20,00 Стосується кожного
8,00, 22,00 Тс «Встигнути до 30»	11,30, 2,55 Учдині проєкт
10,00 Тс «Усі жини - відьми»	12,50, 2,10 Шість соток
12,00 Хіф «Маленькі жини»	16,20 Тс «Детектив Ренуар 3»
14,20 Хіф «Оттом дешеве»	23,30 Судові справи
16,10 Хіф «Оттом дешеве 2»	
18,00 Хіф «Управління гнівом»	
20,00 Хіф «Смокинг»	
0,00 Тс «І приватне життя»	
1,25 Богиня шопінгу	
2,25 Тс «СидОреніи - СидорЕніни»	

НТН

6,00, 17,30, 0,35 Речдок	10,35, 20,00 Стосується кожного
10,00 Випадковий свідок. НС	11,30, 2,55 Учдині проєкт
11,00 Випадковий свідок	12,50, 2,10 Шість соток
13,10, 23,00 Тс «ФБР»	16,20 Тс «Детектив Ренуар 3»
14,30, 21,20 Тс «NCIS: Полювання на вбивцю»	23,30 Судові справи
16,30 Речдок. Велика справа	
19,20 Тс «Смерть у раю»	

К-1

5,25 Так не буває	10,35, 20,00 Стосується кожного
6,00, 0,35 Інший світ	11,30, 2,55 Учдині проєкт
8,00, 18,00, 17,00 Тс «Мисливці за репліками»	12,50, 2,10 Шість соток
11,50, 19,30 Камон 2 з Уолі і Манько	16,20 Тс «Детектив Ренуар 3»
13,00 Світ огляд	23,30 Судові справи
14,55, 17,05 Орел і Решка. Дайджест	
16,00 Ліяні маршруту	
21,00 Світ огляд, Прем'єра	
22,30 Камон 3 з Уолі і Манько	
23,25 Пізній світ	

К-2

6,10 Телемагазин	10,35, 20,00 Стосується кожного
6,25 Тс «Криваві квіти 2»	11,30, 2,55 Учдині проєкт
7,15, 13,45, 20,50 Сімейний суд	12,50, 2,10 Шість соток
9,00, 18,20 Тс «Вітряний пагорб»	16,20 Тс «Детектив Ренуар 3»
9,00, 18,20 Тс «Вітряний пагорб»	23,30 Судові справи

МАРТ

6,10 Телемагазин	10,35, 20,00 Стосується кожного
6,25 Тс «Криваві квіти 2»	11,30, 2,55 Учдині проєкт
7,15, 13,45, 20,50 Сімейний суд	12,50, 2,10 Шість соток
9,00, 18,20 Тс «Вітряний пагорб»	16,20 Тс «Детектив Ренуар 3»
9,00, 18,20 Тс «Вітряний пагорб»	23,30 Судові справи

К-1

5,25 Так не буває	10,35, 20,00 Стосується кожного
6,00, 0,35 Інший світ	11,30, 2,55 Учдині проєкт
8,00, 18,00, 17,00 Тс «Мисливці за репліками»	12,50, 2,10 Шість соток
11,50, 19,30 Камон 2 з Уолі і Манько	16,20 Тс «Детектив Ренуар 3»
13,00 Світ огляд	23,30 Судові справи
14,55, 17,05 Орел і Решка. Дайджест	
16,00 Ліяні маршруту	
21,00 Світ огляд, Прем'єра	
22,30 Камон 3 з Уолі і Манько	
23,25 Пізній світ	

К-2

6,10 Телемагазин	10,35, 20,00 Стосується кожного
6,25 Тс «Криваві квіти 2»	11,30, 2,55 Учдині проєкт
7,15, 13,45, 20,50 Сімейний суд	12,50, 2,10 Шість соток
9,00, 18,20 Тс «Вітряний пагорб»	16,20 Тс «Детектив Ренуар 3»
9,00, 18,20 Тс «Вітряний пагорб»	23,30 Судові справи

ВІВТОРОК, 8 ВЕРЕСНЯ

ІНТЕР+	12,45, 2,10 Шість соток
5,25, 13,25, 21,25 Страх у твоєму домі	16,20 Тс «Детектив Ренуар 3»
6,10, 14,10, 22,10 Хороше здоров'я	23,30 Судові справи
7,00, 15,00, 22,55 Школа Комаровського	
7,40, 8,05, 15,35, 16,05, 23,35 Правда життя	
8,40, 16,40, 0,40 Речдок. Процавша, молодість	
9,25, 17,25 Речдок. Невідкладна Корисна програма	
10,10, 18,10 Речдок. Біле золото	
11,00, 11,45, 12,30, 19,00, 19,45, 20,30 Корисна програма	
0,00 Щоправа життя	

«1+1» УКРАЇНА

5,30 Життя відомих людей	10,35, 20,00 Стосується кожного
6,30 Сніданок з 1+1	11,30, 2,55 Учдині проєкт
10,30, 23,50 Мінюю жіну	12,50, 2,10 Шість соток
14,00, 15,00, 16,00, 17,00 Хіф «Сплоси Дженнет»	16,20 Тс «Детектив Ренуар 3»
18,00, 19,00, 20,00, 21,00 Хіф «Жіночий лікар. НК 2»	23,30 Судові справи
22,00, 22,55 Тс «Високий потенціал»	
2,50 Говорить вся країна	

2+2

6,00 Джекді	10,35, 20,00 Стосується кожного
6,45, 8,20 Тс «CSI: Місце злочину»	11,30, 2,55 Учдині проєкт
11,35, 1,55 Загублений світ	12,50, 2,10 Шість соток
14,20 Хіф «Смерч»	16,20 Тс «Детектив Ренуар 3»
16,25 Хіф «Рембо: Перша кров»	23,30 Судові справи
18,15 Хіф «Рембо 2»	
20,10 Тс «Таксі для опера»	
22,00 Тс «Мер Кінгстун-4»	
0,05 Хіф «Слоутка крові»	

ICTV 2

5,05, 7,55 Антисомбі	10,35, 20,00 Стосується кожного
7,00 Ранок у великому місті	11,30, 2,55 Учдині проєкт
8,30 Тс «Діпльничний з ДВР3 2»	12,50, 2,10 Шість соток
10,10 Тс «Відліл 44 2»	16,20 Тс «Детектив Ренуар 3»
14,35 Хіф «Пасажир»	23,30 Судові справи
16,30 Хіф «Я легенда»	
18,15 Тс «Ростин покаже 4»	
20,00 Тс «ДВР3 проти шпигуна»	
21,40 Хіф «Космос Рекс»	
0,00 Звернення Президента України	
1,15 Тс «Приватний детектив»	

5-Й КАНАЛ

6,00, 8,00, 23,00 Пасудми дня	10,35, 20,00 Стосується кожного
6,35, 9,30, 15,20, 18,25, 19,25, 0,40 Незламна країна	11,30, 2,55 Учдині проєкт
7,15 Ми не вдома	12,50, 2,10 Шість соток
8,35, 14,40 Скриня	16,20 Тс «Детектив Ренуар 3»
9,00 Хвилина мовчання	23,30 Судові справи
9,01, 12,00, 15,00, 18,00, 19,00, 20,00, 21,00, 0,00 Час новин	
10,45, 23,55 Військової професії	
11,00, 12,25 Машина часу	
12,30, 20,45 ведуться люди	
14,00 Час інтерв'ю	
16,30 Серед нас	
17,00, 21,45 По суті	
17,50 Дайджест. Стратком	
22,05 Дайджест	
22,45 Новини ВВС	

НОВИЙ КАНАЛ

6,55 Тс «Надприродне»	10,35, 20,00 Стосується кожного
8,35 Мф «Аргоніаст: Нова легенда»	11,30, 2,55 Учдині проєкт
10,15 Хто зверну?	12,50, 2,10 Шість соток
13,55 Хіф «Фантастичні звірі і де їх шукати»	16,20 Тс «Детектив Ренуар 3»
16,35 Хіф «Фантастичні звірі: Злочини Гріфінвальда»	23,30 Судові справи
19,00 Тс «Будинок на щастя»	
20,00 Хіф «Таксі»	
21,45 Хіф «Халей і тікає»	
23,35, 0,10 Хіф «Мисливць за троплями»	
0,00 Звернення Президента	
1,40 Служба розшуку дітей	
1,45 Тс «СуперКопи»	

СТБ

6,00 Супермама	10,35, 20,00 Стосується кожного
4,10, 1,55 Історія одного злочину	11,30, 2,55 Учдині проєкт
10,20 Черговий лікар	12,50, 2,10 Шість соток
13,05 Спіла	16,20 Тс «Детектив Ренуар 3»
17,25 Спід	23,30 Судові справи
20,00 К.О.Д.	
21,45 Пікарі 2	

ТЕТ

6,00 Моя суперродина	10,35, 20,00 Стосується кожного
8,00, 22,00 Тс «Встигнути до 30»	11,30, 2,55 Учдині проєкт
10,00 Тс «Усі жини - відьми»	12,50, 2,10 Шість соток
12,00 Хіф «Маленькі жини»	16,20 Тс «Детектив Ренуар 3»
14,20 Хіф «Оттом дешеве»	23,30 Судові справи
16,10 Хіф «Оттом дешеве 2»	
18,00 Хіф «Управління гнівом»	
20,00 Хіф «Смокинг»	
0,00 Тс «І приватне життя»	
1,25 Богиня шопінгу	
2,25 Тс «СидОреніи - СидорЕніни»	

НТН

6,00, 17,30, 0,35 Речдок	10,35, 20,00 Стосується кожного
10,00 Випадковий свідок. НС	11,30, 2,55 Учдині проєкт
11,00 Випадковий свідок	12,50, 2,10 Шість соток
13,10, 23,00 Тс «ФБР»	16,20 Тс «Детектив Ренуар 3»
14,30, 21,20 Тс «NCIS: Полювання на вбивцю»	23,30 Судові справи
16,30 Речдок. Велика справа	
19,20 Тс «Смерть у раю»	

К-1

5,25 Так не буває	10,35, 20,00 Стосується кожного
6,00, 0,35 Інший світ	11,30, 2,55 Учдині проєкт
8,00, 18,00, 17,00 Тс «Мисливці за репліками»	12,50, 2,10 Шість соток
11,50, 19,30 Камон 2 з Уолі і Манько	16,20 Тс «Детектив Ренуар 3»
13,00 Світ огляд	23,30 Судові справи
14,55, 17,05 Орел і Решка. Дайджест	
16,00 Ліяні маршруту	
21,00 Світ огляд, Прем'єра	
22,30 Камон 3 з Уолі і Манько	
23,25 Пізній світ	

К-2

6,10 Телемагазин	10,35, 20,00 Стосується кожного
6,25 Тс «Криваві квіти 2»	11,30, 2,55 Учдині проєкт
7,15, 13,45, 20,50 Сімейний суд	12,50, 2,10 Шість соток
9,00, 18,20 Тс «Вітряний пагорб»	16,20 Тс «Детектив Ренуар 3»
9,00, 18,20 Тс «Вітряний пагорб»	23,30 Судові справи

МАРТ

6,10 Телемагазин	10,35, 20,00 Стосується кожного
6,25 Тс «Криваві квіти 2»	11,30, 2,55 Учдині проєкт
7,15, 13,45, 20,50 Сімейний суд	12,50, 2,10 Шість соток
9,00, 18,20 Тс «Вітряний пагорб»	16,20 Тс «Детектив Ренуар 3»
9,00, 18,20 Тс «Вітряний пагорб»	23,30 Судові справи

К-1

5,25 Так не буває	10,35, 20,00 Стосується кожного
6,00, 0,35 Інший світ	11,30, 2,55 Учдині проєкт
8,00, 18,00, 17,00 Тс «Мисливці за репліками»	12,50, 2,10 Шість соток
11,50, 19,30 Камон 2 з Уолі і Манько	16,20 Тс «Детектив Ренуар 3»
13,00 Світ огляд	23,30 Судові справи
14,55, 17,05 Орел і Решка. Дайджест	
16,00 Ліяні маршруту	
21,00 Світ огляд, Прем'єра	
22,30 Камон 3 з Уолі і Манько	
23,25 Пізній світ	

К-2

6,10 Телемагазин	10,35, 20,00 Стосується кожного
6,25 Тс «Криваві квіти 2»	11,30, 2,55 Учдині проєкт
7,15, 13,45, 20,50 Сімейний суд	12,50, 2,10 Шість соток
9,00, 18,20 Тс «Вітряний пагорб»	16,20 Тс «Детектив Ренуар 3»
9,00, 18,20 Тс «Вітряний пагорб»	23,30 Судові справи

СЕРЕДА, 9 ВЕРЕСНЯ

ІНТЕР+	12,45, 2,10 Шість соток
5,25, 13,25, 21,25 Страх у твоєму домі	16,20 Тс «Детектив Ренуар 3»
6,10, 14,10, 22,10 Хороше здоров'я	23,30 Судові справи
7,00, 15,00, 22,55 Школа Комаровського	
7,40, 8,05, 15,35, 16,05, 23,35 Правда життя	
8,40, 16,40, 0,40 Речдок. Батьківський, молодість	
9,25, 17,25 Речдок. Мальтійський	
10,10, 18,10 Речдок. Військова партія	
11,00, 11,45, 12,30, 19,00, 19,45, 20,30 Корисна програма	
0,00 Щоправа життя	

«1+1» УКРАЇНА

5,30 Життя відомих людей

Додаток 2

до Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля

Дата:

(дата офіційного опублікування в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (автоматично генерується програмними засобами ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля не зазначається суб'єктом господарювання)

Реєстраційний номер 26147

(реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності (автоматично генерується програмними засобами ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля, для паперової версії зазначається суб'єктом господарювання)

ПОВІДОМЛЕННЯ про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля

Служба відновлення та розвитку інфраструктури у Миколаївській області 25878206 (повне найменування юридичної особи, код згідно з ЄДРПОУ або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи - підприємця (ідентифікаційний код або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідному контролюючому органу і мають відмітку у паспорті))

інформує про намір провадити плановану діяльність та оцінку її впливу на довкілля.

1. Інформація про суб'єкта господарювання.
Україна, 54029, Миколаївська обл., місто Миколаїв, ВУЛИЦЯ ГАЛИНИ ПЕТРОВОЇ, будинок 2-А

(місцезнаходження юридичної особи або місце провадження діяльності фізичної особи - підприємця (поштовий індекс, адреса), контактний номер телефону)

2. Планована діяльність, її характеристика, технічні альтернативи.

Планована діяльність, її характеристика.

Служба відновлення та розвитку інфраструктури у Миколаївській області планує провести реконструкцію автомобільної дороги загального користування державного значення М-14 Одеса - Мелітополь - Новоазовськ на ділянці км 55+510 - км 110+000 у Миколаївській області. Проектними рішеннями виділено три ділянки, що підлягають реконструкції: Ділянка 1 - Реконструкція автомобільної дороги загального користування державного значення М-14 Одеса - Мелітополь - Новоазовськ на ділянці км 55+510 - км 73+000, Миколаївська область; Ділянка 2 - Реконструкція автомобільної дороги загального користування державного значення М-14 Одеса - Мелітополь - Новоазовськ на ділянці км 55+510 - км 73+000, Миколаївська область; Ділянка 3 - Реконструкція автомобільної дороги загального користування державного значення М-14 Одеса - Мелітополь - Новоазовськ на ділянці км 92+000 - км 110+000, Миколаївська область. Впровадження проекту розглядається, як основний захід для забезпечення нормального функціонування транспортної мережі району планованої діяльності, що по завершенню будівельних робіт, позитивно вплине на стан навколишнього середовища та підвищить техногенну безпеку прилеглої території. Планована діяльність дозволить забезпечити приведення нормативних техніко-економічних показників автомобільної дороги до параметрів І-б технічної категорії згідно з ДБН В.2.3-4:2015 «Автомобільні дороги», покращити транспортно комунікаційну інфраструктуру Миколаївської області та поліпшити умови місцевого руху, що в цілому позитивно вплине на безпеку дорожнього руху та економічний розвиток Миколаївської та суміжних областей. Ефективне функціонування транспортної системи сприятиме розвитку промисловості, сільського господарства, туризму та інших сфер виробництва, забезпечить сталий розвиток у районі тяжіння автомобільної дороги та держави загалом. Здійснення планованої діяльності передбачається в рамках реалізації державної програми відновлення та розвитку транспортної інфраструктури України. Існуюча дорога. Існуюча автомобільна дорога загального користування державного значення М-14 Одеса - Мелітополь - Новоазовськ на ділянці км 55+510 - км 110+000 має дві смуги руху (по одній смузі в кожному напрямку) і за своїми техніко-експлуатаційними показниками не відповідає параметрам І-б технічної категорії, визначеним ДБН В.2.3-4:2015 «Автомобільні дороги». Транспортні розв'язки на примиканнях доріг місцевого значення виконані в одному рівні, шляхопроводи та штучні споруди на ділянці відсутні або знаходяться у незадовільному стані. Проектні рішення. Проектом передбачається реконструкція дороги з приведенням її до параметрів І-б технічної категорії згідно з ДБН В.2.3-4:2015 «Автомобільні дороги» - облаштування проїзної частини з чотирма смугами руху (по дві смуги в кожному напрямку) на всій довжині ділянки км 55+510 - км 110+000. Для Ділянки 1 (км 55+510 - км 73+000) проектом передбачено: ● влаштування транспортної розв'язки в різних рівнях на примиканні а/д М-14 з вулицею Миру (з під'їздом до а/д О150313 Коблеве - база відпочинку «Морська» в межах будівництва обходу м. Коблеве (розглянуто чотири варіанти планувального рішення розв'язки в різних рівнях, з облаштуванням з'їздів та кільцевого руху); ● влаштування транспортної розв'язки в різних рівнях на примиканні а/д О150309 (Одеса - Новоазовськ) - Новофедорівка; ● влаштування місцевих проїздів в с. Федорівка з виходом на примикання до с. Новофедорівка; ● влаштування нового дорожнього одягу капітального типу та підсилення існуючого дорожнього одягу на ділянках, де це технічно доцільно. Для Ділянки 2 (км 73+000 - км 92+000) проектом передбачено: ● влаштування транспортної розв'язки в різних рівнях на примиканні а/д Т-15-13 Федорівка - Рибаківка - база відпочинку «Лугове» до а/д М-14 та шляхопроводу (розглянуто два варіанти); ● влаштування місцевих проїздів в с. Красне з шляхопроводом через а/д М-14, з демонтажем малих архітектурних форм, будівель та споруд СТО, що потрапляють у смугу відве-

дення; ● влаштування транспортної розв'язки в різних рівнях на примиканні а/д О150314 Під'їзд до смт Березанка та а/д О150306 (Одеса - Новоазовськ) - Матясове до а/д М-14 з влаштуванням шляхопроводу; ● будівництво мосту через р. Сосик; ● влаштування нового дорожнього одягу капітального типу. Для Ділянки 3 (км 92+000 - км 110+000) проектом передбачено: ● влаштування транспортної розв'язки в різних рівнях на примиканні а/д Т-15-13 Нечаяне - Очаків до а/д М-14 з влаштуванням місцевого проїзду до с. Мирне (розглянуто два варіанти); ● влаштування місцевих проїздів в с. Нечаяне та шляхопроводу через а/д М-14, з демонтажем комунальних будівель та магазину, що потрапляють у смугу відведення; ● влаштування транспортної розв'язки в різних рівнях на примиканні а/д С151406 (Одеса-Новоазовськ) - Сеньчине; ● влаштування нового дорожнього одягу капітального типу. За результатами техніко-економічного порівняння варіантів обрано цементобетонне покриття капітального типу, монолітне, споруджене з цементобетонних сумішей, які ушліплюються на місці робіт. На всій довжині ділянки км 55+510 - км 110+000 проектом додатково передбачено облаштування примикань, шумозахисних екранів в населених пунктах, водовідвідних споруд, зупинок маршрутного транспорту, наземних, підземних та надземних пішохідних переходів, встановлення бар'єрного огородження, дорожніх знаків, розмітки та інших елементів облаштування дороги, а також влаштування огорож і освітлення в межах населених пунктів та транспортних розв'язок.

Технічна альтернатива 1.

Для всіх проектних ділянок планованої діяльності в якості технічних альтернатив розглядались варіанти конструкції дорожнього одягу: варіант нового будівництва цементобетонного дорожнього одягу на ділянках нового земляного полотна та розширення проїзної частини; варіант підсилення існуючого дорожнього одягу на ділянках, де це є технічно достатнім; а також відповідні варіанти планувальних рішень транспортних розв'язок на примиканнях (по кожному вузлу розглянуто від 2 до 4 варіантів компонування з'їздів, кільцевого руху, шляхопроводів і мостів).

Технічна альтернатива 2.

Проведення капітального ремонту існуючої автомобільної дороги М-14 Одеса – Мелітополь – Новоазовськ на ділянці км 55+510 – км 110+000 із збереженням її існуючих технічних параметрів, без розширення проїзної частини до параметрів І-б технічної категорії.

3. Місце провадження планованої діяльності, територіальні альтернативи.

Миколаївська обл. Миколаївський р-н

3.1 Територіальні громади, які можуть зазнати впливу планованої діяльності.

Планова діяльність буде здійснюватися та території Миколаївського району Миколаївської області. Територіальні громади, які можуть зазнати впливу планованої діяльності - км 55+510 – км 73+374 - Коблівська сільська громада, - км 73+374 – км 97+943 - Березанська селищна громада, - км 97+943 – км 110+000 - Нечаянська сільська громада.

Місце провадження планованої діяльності: територіальна альтернатива 1.

Миколаївська обл. Миколаївський р-н

Реконструкція здійснюється в межах смуги відведення автомобільної дороги М-14 з розширенням земляного полотна переважно праворуч (частково ліворуч) по ходу пікетажу, з локальними відхиленнями траси в місцях влаштування транспортних розв'язок, обходу с. Коблеве та місцевих проїздів у с. Красне і с. Нечаяне, спрямованими на підвищення безпеки руху та мінімізацію впливу на житлову забудову населених пунктів.

Місце провадження планованої діяльності: територіальна альтернатива 2.

Миколаївська обл. Миколаївський р-н

Не розглядається, оскільки прокладання траси дороги в новому напрямку поза межами існуючого дорожнього коридору є економічно недоцільним, потребуватиме додаткового вилучення земель сільськогосподарського призначення та призведе до більшого негативного впливу на довкілля порівняно з реконструкцією в існуючих межах відведення.

4. Соціально-економічний вплив планованої діяльності.

У соціальному аспекті реконструкція автомобільної дороги загального користування державного значення М-14 Одеса – Мелітополь – Новоазовськ на ділянці км 55+510 – км 110+000 дасть можливість забезпечити відповідність транспортно-експлуатаційних параметрів дороги сучасній та прогнозованій інтенсивності руху автомобільного транспорту, підвищити безпеку

руху транспорту та пішоходів, зокрема за рахунок будівництва транспортних розв'язок у різних рівнях, шляхопроводів, мосту через р. Сосик, наземних, підземних та надземних пішохідних переходів у населених пунктах. Реалізація проекту забезпечить оптимальну швидкість дорожнього руху, створить нові робочі місця як на стадії реконструкції, так і на стадії подальшої експлуатації дороги та її інфраструктури й об'єктів супутнього сервісу. Виведення транзитного транспортного потоку з вулиць населених пунктів (за рахунок обходу с. Коблеве та влаштування місцевих проїздів у с. Красне і с. Нечаяне) дозволить знизити шумове, вихлопне навантаження на житлову забудову та зменшити аварійність на цих ділянках, покращивши умови життєдіяльності населення, що проживає та працює в зоні впливу дороги. Автомобільна дорога загального користування державного значення М-14 Одеса – Мелітополь – Новоазовськ є важливою складовою транспортної мережі, що забезпечує сполучення Одеської, Миколаївської та інших південних областей України, зокрема з обласним центром м. Миколаїв. Приведення дороги до параметрів І-б технічної категорії та підвищення її пропускної спроможності позитивно вплине на розвиток прилеглих територіальних громад, сприятиме туристичній галузі узбережжя (район с. Коблеве), сільському господарству, промисловості та логістиці регіону, а також економічному розвитку Миколаївської і суміжних областей у цілому.

5. Загальні технічні характеристики, у тому числі параметри планованої діяльності (потужність, довжина, площа, обсяг виробництва тощо).

Після реконструкції автомобільна дорога загального користування державного значення М-14 Одеса – Мелітополь – Новоазовськ на ділянці км 55+510 – км 110+000 матиме наступні техніко-експлуатаційні показники: Ділянка 1 (км 55+510 – км 73+000) Категорія дороги – І-б. Інтенсивність руху на 2025 р., приведена до легкового автомобіля, становить 18925 од./добу, перспективна інтенсивність руху на 2045 р. – 25693 од./добу. Розрахункова швидкість руху – 110 км/год. Довжина ділянки – 17,49 км. Кількість смуг руху – 4. Ширина смуги руху – 3,75 м, ширина проїзної частини – 2х7,50 м. Ширина узбіччя, всього – 3,75 м, у тому числі зупиночна смуга – 2,50 м. Ширина земляного полотна – 25,50 м. Найменший радіус вертикальної кривої: опуклої – 11000 м, увігнутої – 3200 м. Найбільший поздовжній ухил – 50 ‰. Ділянка 2 (км 73+000 – км 92+000) Категорія дороги – І-б. Інтенсивність руху на 2025 р., приведена до легкового автомобіля, становить 20056 од./добу, перспективна інтенсивність руху на 2045 р. – 27200 од./добу. Розрахункова швидкість руху – 110 км/год. Довжина ділянки – 19,00 км. Кількість смуг руху – 4. Ширина смуги руху – 3,75 м, ширина проїзної частини – 2х7,50 м. Ширина узбіччя, всього – 3,75 м, у тому числі зупиночна смуга – 2,50 м. Ширина земляного полотна – 25,50 м. Найменший радіус вертикальної кривої: опуклої – 11000 м, увігнутої – 3200 м. Найбільший поздовжній ухил – 50 ‰. Ділянка 3 (км 92+000 – км 110+000) Категорія дороги – І-б. Інтенсивність руху на 2025 р., приведена до легкового автомобіля, становить 19398 од./добу, перспективна інтенсивність руху на 2045 р. – 22415 од./добу. Розрахункова швидкість руху – 110 км/год. Довжина ділянки – 18,00 км. Кількість смуг руху – 2х2 (4). Ширина смуги руху – 3,75 м, ширина проїзної частини – 2х7,50 м. Ширина узбіччя, всього – 3,75 м, у тому числі зупиночна смуга – 2,50 м. Ширина земляного полотна – 25,50 м. Найменший радіус вертикальної кривої: опуклої – 11000 м, увігнутої – 3200 м. Найбільший поздовжній ухил – 50 ‰. Дорожній одяг проектується капітального типу: на ділянках нового будівництва та розширення проїзної частини – цементобетонний дорожній одяг на укріпленій та піщаній основі з засосуванням геосинтетичних матеріалів, на ділянках, де є технічно достатнім, – підсилення існуючого дорожнього одягу. В рамках проекту передбачено будівництво та реконструкція транспортних розв'язок у різних рівнях: - на перетині а/д М-14 з вулицею Миру (з під'їздом до примиканні а/д О150313 Коблеве – база відпочинку «Морська»); - на примиканні а/д О150309 (Одеса - Новоазовськ) – Новофедорівка до а/д М-14; - на примиканні а/д Т-15-15 Федорівка – Рибаківка – база відпочинку «Лугове» до а/д М-14; - на примиканні а/д О150314 Під'їзд до смт Березанка та а/д О150306 (Одеса - Новоазовськ) – Матясове до а/д М-14; - на примиканні а/д Т-15-13 Нечаяне – Очаків до а/д М-14; - на примиканні С151406 (Одеса-Новоазовськ) – Сеньчине до а/д М-14. Також передбачено будівництво шляхопроводів на місцевих проїздах у с. Красне та с. Нечаяне та будівництво мосту через р. Сосик. Загальна площа земельної ділянки для реконструкції автомобільної дороги загального користування державного значення М-14 Одеса – Мелітополь – Новоазовськ на ділянці км 55+510 - км 110+000, Миколаївська область, становить 284,2731 га (з них існуючий відвід – 152,2891 га, додатковий – 131,984 га). Остаточні технічні рішення та обсяги робіт визначатимуться у складі проектної документації з урахуванням вимог чинних нормативних документів.

6. Екологічні та інші обмеження планованої діяльності за альтернативами:

щодо технічної альтернативи 1.

У проекті прийняті санітарно-гігієнічні, протипожежні, містобудівні та територіальні обмеження згідно з чинними законодавчо-правовими актами і нормативними документами, зокрема: - дотримання містобудівних умов та обмежень забудови земельної ділянки, встановлених містобудівним обґрунтуванням; - дотримання значень гранично допустимих концентрацій (ГДК) забруднюючих речовин в атмосферному повітрі населених пунктів та допустимих рівнів шуму, а також встановлених санітарно-захисних зон (СЗЗ); - обмеження впливу на водне середовище у відповідності до Водного кодексу України і чинних нормативно-правових актів щодо умов скидання стічних вод, попередження забруднення водного середовища та збереження водності річок; - обмеження впливу на рослинний і тваринний світ, тобто законодавчі вимоги щодо збереження різноманітності об'єктів рослинного й тваринного світу; щодо збереження умов місцезростання об'єктів рослинного світу; щодо запобігання небажаним змінам природних рослинних угруповань та негативному впливу на них господарської діяльності; - обмеження впливу на ґрунти – законодавчі вимоги щодо захисту сільськогосподарських угідь, лісових земель та чагарників від необґрунтованого їх вилучення для інших потреб; щодо захисту земель від ерозії, підтоплення, заболочування, пересушення, ушліпнення, забруднення; - перевлаштування інженерних комунікацій, що будуть порушені при проведенні будівельних робіт - згідно технічних умов експлуатуючих організацій.

щодо технічної альтернативи 2.

екологічні та інші обмеження планової діяльності аналогічні, як для обраного варіанту планованої діяльності.

щодо територіальної альтернативи 1.

Врахування специфіки впливу автомобільної дороги на навколишнє середовище проводиться відповідно до вимог ГБН В.2.3-218-007:2012 «Споруди транспорту. Екологічні вимоги до автомобільних доріг. Проектування»

щодо територіальної альтернативи 2.

Не розглядається

7. Необхідна еколого-інженерна підготовка і захист території за альтернативами:

щодо технічної альтернативи 1.

Проектні рішення включають підготовчі роботи, земляні роботи, укріплювальні роботи, технологічні операції з влаштування штучних споруд, дорожнього одягу, облаштування і обстановки дороги та встановлення засобів безпеки дорожнього руху. До початку виконання робіт на об'єкті потрібно виконати підготовчі роботи згідно з ДБН А.3.1-5-2016 «Організація будівельного виробництва»: ● виконання необхідних організаційно-фінансових заходів; ● створення геодезичної основи будівництва; ● розчищення території будівельного майданчика, у тому числі демонтаж малих архітектурних форм, будівель та споруд СТО в с. Красне, комунальних будівель і магазину в с. Нечаяне, що потрапляють у смугу відведення; ● планування території; ● облаштування будмайданчиків; ● влаштування технологічних проїздів для руху будівельної техніки та монтажних майданчиків для встановлення будівельних кранів. До початку виконання основних робіт повинні бути виконані роботи з перевлаштування інженерних комунікацій. У підготовчий період виконуватимуться роботи з видалення небажаної деревної та чагарникової рослинності в смузі відведення автодороги з провадженням компенсаційних заходів з відновлення зелених насаджень, знаття, збереження та перенесення родючого шару ґрунту для подальшої рекультивуції будівельного майданчика, перевлаштування та/або винесення інженерних мереж і комунікацій за межі будівництва. Проектні рішення забезпечуватимуть стійкість земляного полотна, раціональне використання ґрунту, заходи протидії зсувам, підтопленню, влаштування охоронних, відновлювальних, захисних та компенсаційних заходів. У цілому проектні рішення спрямовані на мінімізацію ймовірного негативного впливу на навколишнє природне середовище і відповідають нормативним вимогам, які встановлені для автомобільних доріг загального користування, та забезпечують сталий розвиток району проходження траси ділянки автомобільної дороги, на яку розроблено проект реконструкції. При будівництві не передбачається використання екологічно небезпечних матеріалів та технологій.

щодо технічної альтернативи 2.

Такі ж самі, як для обраного варіанту планованої діяльності.

щодо територіальної альтернативи 1.

Топографо-геодезичні, інженерно-геологічні, гідрологічні, екологічні, археологічні вишукування виконуватимуться у повному обсязі. Проектні рішення забезпечуватимуть вжиття охоронних, відновлювальних, захисних та компенсаційних заходів. Врахування висновків археологічних вишукувань земельних ділянок, які попадають в зону будівельних робіт.

щодо територіальної альтернативи 2.

Не розглядається

8. Сфера, джерела та види можливого впливу на довкілля:

щодо технічної альтернативи 1.

При будівництві: - геологічне середовище: виникнення або активізація небезпечних геодинамічних процесів; - клімат та мікроклімат: не передбачається; - повітряне середовище: викиди відпрацьованих газів від двигунів будівельних машин та механізмів, шум, вібрація, пил, сажа; - водне середовище: забруднення водних об'єктів та берегової смуги під час реконструкції та будівництва штучних споруд, зміни умов поверхневого стоку, забруднення водного середовища стічними водами, які містять нафтопродукти та інші хімічні сполуки; - ґрунти: хімічне забруднення, забруднення відходами будівництва; - земельні ресурси: відчуження земель в постійне користування під будівництво та розширення автомобільної дороги, зміна цільового призначення земель. - рослинний і тваринний світ, заповідні об'єкти: вирубування зелених насаджень, зміни існуючого стану біологічних та екологічних систем в зоні будівництва, шум, аерозольні випадіння; - навколишнє соціальне середовище: незручності при проведенні будівельних робіт (утруднення проїзду та проходу), створення нових робочих місць (позитивні впливи); - навколишнє техногенне середовище: перевлаштування інженерних комунікацій, що будуть порушені при проведенні будівельних робіт – згідно технічних умов експлуатуючих організацій. При експлуатації дороги: - геологічне середовище: вплив не передбачається; - клімат та мікроклімат: значний вплив не передбачається; - повітряне середовище: забруднення викидами відпрацьованих газів двигунів автомобілів, шум та вібрація від автомобільного транспорту; - водне середовище: забруднення водного середовища скидами зливових і талих стічних вод з дорожнього покриття, які містять нафтопродукти та інші хімічні сполуки; - ґрунти: забруднення твердими частками від зносу автомобільних шин та покриття автодороги, хімічне забруднення від викидів автотранспорту, забруднення сміттям та хімічними елементами, що входять до складу протижелезних матеріалів; - рослинний і тваринний світ, заповідні об'єкти: негативний вплив на стан біологічних та екологічних систем в межах захисної смуги автомобільної дороги, шум, аерозольні випадіння; - навколишнє соціальне середовище: підвищення інвестиційної привабливості; - навколишнє техногенне середовище: поліпшення транспортної інфраструктури.

щодо технічної альтернативи 2.

Такі ж самі, як для обраного варіанту планованої діяльності.

щодо територіальної альтернативи 1.

Такі ж самі, як для обраного варіанту планованої діяльності.

щодо територіальної альтернативи 2.

Не розглядається

9. Належність планованої діяльності до першої чи другої категорії видів діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля та підлягають оцінці впливу на довкілля (зазначити відповідний пункт і частину статті 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»).

Перша категорія

7 Будівництво Будівництво: аеропортів і аеродромів з основною злітно-посадковою смугою довжиною 2100 метрів і більше; автомагістралей; автомобільних доріг загального користування державного та місцевого значення, що мають чотири чи більше смуги руху, або реконструкції та/або розширення наявних смуг руху до чотирьох і більше, за умови їхньої безперервної протяжності 10 кілометрів і більше; автомобільних доріг першої категорії; магістральних залізничних ліній загального користування; гідротехнічних споруд морських та річкових портів, які можуть приймати судна тоннажністю понад 1350 тонн; глибоководних суднових ходів, у тому числі у природних руслах річок, спеціальних каналів на суходолі та у мілководних морських акваторіях, придатних для проходження суден тоннажністю понад 1350 тонн;»

10. Наявність підстав для здійснення оцінки транскордонного впливу на довкілля (в тому числі наявність значного негативного транскордонного впливу на довкілля та перелік держав, довкілля яких може зазнати значного негативного транскордонного впливу (зацеплених держав).

Підстав немає

11. Планований обсяг досліджень та рівень деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля.

Відповідно до ст. 6 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» та Додатку 4 до «Порядку передачі документів для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля» затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2017 р. №1026.

12. Процедура оцінки впливу на довкілля та можливості для участі в ній громадськості.

Планована суб'єктом господарювання діяльність може мати значний вплив на довкілля і, отже, підлягає оцінці впливу на довкілля відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля». Оцінка впливу на довкілля - це процедура, що передбачає:

підготовку суб'єктом господарювання звіту з оцінки впливу на довкілля;

проведення громадського обговорення планованої діяльності;

аналіз уповноваженим органом звіту з оцінки впливу на довкілля, будь-якої додаткової інформації, яку надає суб'єкт господарювання, а також інформації, отриманої від громадськості під час громадського обговорення, під час здійснення процедури оцінки транскордонного впливу, іншої інформації;

надання уповноваженим органом мотивованого висновку з оцінки впливу на довкілля, що враховує результати аналізу, передбаченого абзацом п'ятим цього пункту;

врахування висновку з оцінки впливу на довкілля у рішенні про провадження планованої діяльності, зазначеного у пункті 14 цього повідомлення.

У висновку з оцінки впливу на довкілля уповноважений орган, виходячи з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності, визначає допустимість чи обґрунтовує недопустимість провадження планованої діяльності та визначає екологічні умови її провадження.

Забороняється розпочинати провадження планованої діяльності без оцінки впливу на довкілля та отримання рішення про провадження планованої діяльності.

Процедура оцінки впливу на довкілля передбачає право і можливості громадськості для участі у такій процедурі, зокрема на стадії обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля, а також на стадії розгляду уповноваженим органом поданого суб'єктом господарювання звіту з оцінки впливу на довкілля.

На стадії громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля протягом щонайменше 25 робочих днів громадськості надається можливість надавати будь-які зауваження і пропозиції до звіту з оцінки впливу на довкілля та планованої діяльності, а також взяти участь у громадських слуханнях. Детальніше про процедуру громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля буде повідомлено в оголошенні про початок громадського обговорення.

У період воєнного стану в Україні громадські слухання проводяться у режимі відеоконференції, про що зазначається в оголошенні про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля та у звіті про громадське обговорення.

13. Громадське обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля.

Протягом 12 робочих днів з дня оприлюднення цього повідомлення на офіційному веб-сайті уповноваженого органу громадськість має право надати уповноваженому органу, зазначеному у пункті 15 цього повідомлення, зауваження і пропозиції до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля.

Надаючи такі зауваження і пропозиції, вкажіть реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (зазначений на першій сторінці цього повідомлення). Це значно спростить процес реєстрації та розгляду Ваших зауважень і пропозицій.

У разі отримання таких зауважень і пропозицій громадськості вони будуть розміщені в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля та передані суб'єкту господарювання (протягом трьох робочих днів з дня їх отримання). Особи, що надають зауваження і пропозиції, своїм підписом засвідчують свою згоду на обробку їх персональних даних. Суб'єкт господарювання під час підготовки звіту з оцінки впливу на довкілля зобов'язаний врахувати повністю, врахувати частково або обґрунтовано відхилити зауваження і пропозиції громадськості, надані у процесі громадського обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля. Детальна інформація про це включається до звіту з оцінки впливу на довкілля.

14. Рішення про провадження планованої діяльності.

Відповідно до законодавства рішенням про провадження даної планованої діяльності буде

Дозвіл на виконання будівельних робіт.
(вид рішення відповідно до частини першої статті 11 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»)

що видається

Державна інспекція архітектури та містобудування України

(орган, до повноважень якого належить прийняття такого рішення)

15. Усі зауваження і пропозиції громадськості до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля, необхідно надсилати до

Міністерства економіки та довкілля України,
вул. М. Грушевського, 12/2, м. Київ, 01008,
ovd@me.gov.ua, (044) 206-31-40, (044) 206-31-50,
Романенко Юлія Сергіївна, головний спеціаліст
відділу інтеграції екологічних оцінок
в галузеві політики
Департаменту екологічної оцінки.

(найменування уповноваженого органу,
поштова адреса, електронна адреса, номер телефону
та контактна особа)

(Додаток 2 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 824 від 14.09.2020)

Новини від UP.MK.UA в Telegram.

Підписуйтесь
на наш канал

https://t.me/upravda

ПОСЛУГИ

ЛІКУВАННЯ
АЛКОГОЛЬНОЇ ЗАЛЕЖНОСТІ

Виведення із запою.

Кодування.

Підтримуюча терапія
залежностей.

Клініка лікаря Авербуха О. І.

☎ 050-33-72-053, 096-33-72-053.

Сайт: mind.com.ua

Ліцензія №329194 МОЗУ від 31.01.2002 р.

Нарізка скла. Встановлення.

☎ 095-697-79-84.

РІЗНЕ

Втрачене посвідчення дитини з багатодітної сім'ї, видане на ім'я Подбіра Поліна Олексіївна, вважати недійсним.

Договір купівлі-продажу нерухомого майна №7 від 31.01.1997 р. укладений між Фогель Іриною Вікторівною і Бардовською Іриною Анатоліївною на Ленінській філії Універсальної товарної біржі «Недвижимость Н», а саме житловий буди-

нок, що знаходиться за адресою: вул. Піщана, 6, с. Андріївка, Миколаївський район, Миколаївська область, втрачений.

Втрачені свідоцтво про здобуття базової середньої освіти та додаток до нього, видані в 2021 році Миколаївською загальноосвітньою школою І - ІІІ ступенів №56 на ім'я Попова Єлизавета Геннадіївна, вважати недійсними.

Втрачене посвідчення дитини з багатодітної сім'ї серія ДБ № 467141, видане УСЗН Вітовської РДА на ім'я Толстяк Анна Валентинівна, вважати недійсним.

Втрачене посвідчення дитини з багатодітної сім'ї серія ДБ № 467142, видане УСЗН Вітовської РДА на ім'я Толстяк Єлизавета Валентинівна, вважати недійсним.

Втрачений державний акт на земельну ділянку ІІІ - МК № 042898 від 31 серпня 2000 року, виданий Первомайською селищною радою Жовтневого р-ну Миколаївської області на ім'я Климяк Емілія Людвігівна, вважати недійсним.

ВІДПОВІДІ НА КРОСВОРД, опублікований на 11-й стор.
3А ГОРИЗОНТАЛЬНО: 1. Грнд, 5. Софт, 3А ВЕРТИКАЛЬНО: 1. Грнд, 2. Арка, 8. Амеба, 9. Пелікан, 10. Лазарет, 12. Лі-га, 13. Вадим, 14. Баді, 17. Лігуни, 19. аа, 7. Торнадо, 9. Палац, 11. Титур, 15. Смокінг, 16. Корейка, 18. Увага, 20. Какао, 21. Бас, 22. Кап, 26. Антипа, 27. Кулян, 28. Мухомор, 30. Ловесас, 31. Гусев, 32. Ремонт, 33. Текіла, 37. Псел, 38. Ряба.

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО НАМІР ОТРИМАТИ ДОЗВІЛ НА ВИКИДИ ЗАБРУДНЮЮЧИХ РЕЧОВИН В АТМОСФЕРНЕ ПОВІТРЯ

Товариство з обмеженою відповідальністю «УКРТРАНСМІСТ» (ТОВ «УКР-ТРАНСМІСТ», ідентифікаційний код за ЄДРПОУ - 33778270) зареєстроване за юридичною адресою: 04082, Україна, Київська міська територіальна громада, м. Київ, Оболонський район, вул. Пріорська, буд. 14, тел. +38 (044) 277-26-17, e-mail: office@ukrtransmist.ua, має намір отримати дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами для існуючого об'єкта/промислового майданчика ТОВ «УКРТРАНСМІСТ» для подальшого провадження господарської діяльності.

ТОВ «УКРТРАНСМІСТ» розміщується за фактичною адресою: 57434, Україна, Миколаївська обл., Миколаївський р-н, Березанська селищна територіальна громада, с. Краснопілля, північно-східна околиця.

ТОВ «УКРТРАНСМІСТ» відноситься до ІІІ групи за впливом на стан забруднення атмосферного повітря. Планована діяльність відсутня у переліку видів діяльності, які можуть мати значний вплив на довкілля та підлягають обов'язковій оцінці впливу на довкілля відповідно до вимог Закону України «Про оцінку впливу на довкілля». Висновок відсутній.

ТОВ «УКРТРАНСМІСТ» спеціалізується на виготовленні бетонних розчинів, готових до використання. Основними джерелами утворення забруднюючих речовин є бетонне (відкриті майданчики для зберігання піску та щебеню, приймальні бункери піску та щебеню, вузол перевантаження, стрічковий транспортер, змішувач, силоси для цементу) та енергетичне виробництво (дизельгенератор).

Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря здійснюються 12 стаціонарними джерелами, з яких 4 відносяться до категорії організованих (з них 2 - до категорії залпових) та 8 - до категорії неорганізованих. Обсяг викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря складає 5,930 т/рік, в тому числі: речовин у вигляді суспендованих твердих частинок (мікрочастинки та волокна) - 2,761 т/рік, азоту діоксиду - 0,038 т/рік, оксиду азоту - 0,000 т/рік, сірки діоксиду - 0,004 т/рік, вуглецю оксиду - 0,002 т/рік, вуглецю діоксиду - 3,125 т/рік, метану - 0,000 т/рік.

Перевищень норм гранично допустимих концентрацій забруднюючих речовин немає. Заходи щодо скорочення викидів забруднюючих речовин не плануються. Контроль не проводиться. На проммайданчику не потрібно впровадження найкращих доступних технологій та методів керування. Пропозиції щодо дозволених обсягів викидів відповідають вимогам законодавства.

Звернення та зауваження щодо діяльності ТОВ «УКРТРАНСМІСТ» можна надсилати протягом 30 днів до управління екології та природних ресурсів Миколаївської обласної військової адміністрації за адресою: 54029, Україна, Миколаївська обл., Миколаївська міська територіальна громада, м. Миколаїв, пр. Центральний, 16, тел./факс (0512) 46-04-27, e-mail: ecolog@mk.gov.ua.

Традиції

Календар народних прикмет

Макарій: придивитися до горобини

7 вересня за новоюліанським календарем православні вшановують пам'ять преподобномученика Макарія Канівського - архімандрита Канівського, Овруцького та Переяславського, чудотворця. Цього ж дня вшановують Вінницьку, або Вінницько-Рожецьку, ікону Божої Матері. А народний календар у цю пору вже пильно придивлявся до осінніх прикмет. Однією з головних природних «віщунок» вважалася горобина: рясно вродила - чекай зими сніжною та суворою.

До горобини в українській традиції ставилися з особливою пошаною. Її вважали деревом-оберегом, а грона червоних ягід - захистом оселі від лиха та недоброго ока. Ягоди сушили, заготовляли на зиму, а гілочку горобини могли тримати в хаті. Без потреби ламати дерево не годилося: у народній уяві воно мало свою силу й майже живу душу. Є в цій давній прикметі й раціональне зерно: урожай горобини залежить від погодних умов, тож уважне спостереження за деревом справді могло дещо підказати хліборобові про перебіг сезону.

Мала Пречиста: осінні гостювання і хліб на столі

8 вересня - Різдво Пресвятої Богородиці, одне з великих Богородичних свят. У народі його знали як Малу Пречисту, Першу Пречисту, Осенини, Оспожинки. Це була пора, коли церковне свято природно впліталася в річне коло селянського життя: осінь уже вступала у свої права, жнива та основні польові роботи добігали кінця, тож наставала пора подякувати за врожай і зібратися родиною. Пекли хліб, накривали стіл, ходили в гості та приймали гостей. У деяких місцевостях молоде подружжя запрошувало до себе рідню, а старші придивлялися, чи ладає молода сім'я з господарством, чи є в хаті порядок і запаси на зиму. Для молодої господині така гостина була своєрідним іспитом перед родом.

Та передусім це був день, пов'язаний із пошаною до Богородиці - покровительки родини, материнства й домашнього ладу. До неї зверталися з молитвами за дітей, здоров'я, мир у сім'ї та достаток. Побутувало й повір'я: щоб статки не минали хату, на Малу Пречисту не слід залишати стіл порожнім. Хліб на столі був не просто їжею - він означав достаток, добру долю та неперервність родинного життя.

Йоаким і Анна: день родинної надії

9 вересня згадують праведних Йоакима та Анну - батьків Пресвятої Богородиці. Їхня історія здавна надавала цьому дню особливого родинного змісту: подружжя довго не мало дітей, але не втрачало віри та надії. Тому в народному сприйнятті цей день пов'язували з родиною, подружньою злагодою, вірністю та надією на продовження роду. Доброю прикметою вважалося прожити його без сварок. Особливо не радили чоловікові й дружині «заводити колотнечу»: вірили, що вереснева сварка може затягнутися надовго й принести неспокій у хату.

Придивлялися й до павутиння. Якщо в повітрі рясно плвли тонкі сріблясті нитки бабиного літа, а сонце ще щедро гріло землю, чекали теплої та сухої осені.

Три сестри: горобина на оберіг

10 вересня - День пам'яті трьох мучениць-сестер: Мінодори, Митродори та Німфодори, які, за переказом, разом прийняли мученицьку смерть. У народних уявленнях цього дня знову особливе місце посідала горобина. Її гілочку могли тримати в оселі як оберіг від лихого ока, проте зривати чи ламати гілля без потреби не радили. Особливо шанували дерева, що росли біля хати, при дорозі або на межі: їм нерідко приписували захисну силу, наче вони самі стояли на сторожі людського обійстя.

Існувало й побутове повір'я щодо сімейних сварок: хто цього дня посвариться з чоловіком чи дружиною, той може надовго втратити мир у хаті. Народна мудрість була простою: не розпалюй сварку - і легше буде зберегти злагоду.

Феодора: придивитися до бджіл і грибів

11 вересня - День пам'яті преподобної Феодори Олександрійської Молодшої. Її життя незвичайне: прагнучи чернечого життя, Феодора переодягнулася в чоловічий одяг і певний час жила в монастирі, приховуючи своє походження. Та для народного календаря середина вересня означала передусім інше: літо остаточно відхо-

дить, і господар уже думає про зиму.

Придивлялися до бджіл: якщо вони ще жваво літали й не поспішали до вуликів, осінь обіцяла бути довгою та теплою; якщо ж комахи рано ховалися, це сприймали як ознаку близьких холодів. Не оминали увагою й гриби - рясний грибний врожай вважали передвісником сніжної зими. Важливими були й озими: дружні сходи радували господаря, а кволі змушували замислитися, чи не буде наступний рік сутужним.

Змієвик: ліс уже готується до зими

12 вересня вшановують пам'ять священномученика Автонома, єпископа Італійського. У народних віруваннях ця пора пов'язувалася насамперед зі зміями. Казали, що вони вже починають шукати собі зимові сховки, тож без особливої потреби до лісу краще не ходити, а зустрівши плазуна - не чіпати й дати йому спокійно відповісти. Так у народній уяві виникав своєрідний Змієвик - час, коли ліс змінювався разом із порою року й вимагав від людини більшої обережності. За давнім повір'ям стояло й точне спостереження: з похолоданням змії справді стають менш рухливими та шукають місця для зимівлі.

Придивлялися в цей час і до дубів. Рясно вродили жолуді - чекали доброго врожаю наступного року. Якщо листя довго трималося на гіллі, сподівалися на затяжну осінь. Раннє ж пожовтіння дерев віщувало швидке наближення холодів.

Корнилів день: Журавлине віче

13 вересня за новоюліанським календарем вшановують пам'ять священномученика Корнилія Сотника, єпископа. Цього дня церковний календар також згадує оновлення храму Воскресіння Христового в Єрусалимі та готує вірян до свята Воздвиження Чесного Хреста. А народний календар мав своїх провісників - крилатих. Найуважливіше стежили за журавлями: якщо птахи рано збиралися в ключі й вирушали у вирій, чекали швидкого похолодання. Високий журавлиний лет віщував добру днину, низький - негоду. Недарма цю пору пов'язували з поетичною назвою Журавлине віче: над полями й луками вже чулося прощальне курликання, а в небі один за одним ставали журавлині ключі.

Та не лише птахи підказували господареві, що осінь набирає сили. Саме час було завершувати збирання коренеплодів. У різних місцевостях до цієї пори намагалися викопати картоплю, буряк, моркву та іншу городину. Недарма казали: «Усякому корінцю - своя пора».

Гороскоп

Астропрогноз

з 7 по 13 вересня 2026 року

CAPRICORNUS

КОЗОРИГ (22.12 - 20.01). Цього тижня головною перевагою стане ваша організованість. Послідовна робота допоможе досягти хороших результатів. Не забувайте робити паузи, щоб не перевтомитися. У родині можливі приємні події та теплі розмови.

Сприятливі дні: 8, 11.
Несприятливі: 10, 13 вересня.

AQUARIUS

ВОДОЛІЙ (21.01 - 19.02). Тиждень принесе нові ідеї та несподівані можливості. Не бійтеся пробувати незвичні підходи до знайомих справ. Цікава зустріч може стати початком корисного знайомства. Наприкінці тижня варто зменшити темп і відпочити.

Сприятливі дні: 9, 12. **Несприятливі:** 7, 11 вересня.

PISCES

РИБИ (20.02 - 20.03). Інтуїція допоможе вам правильно оцінити ситуацію. У роботі можливі позитивні зміни або цікава пропозиція. Не поспішайте ділитися особистими планами з усіма навколо. Більше часу проводьте з людьми, які дарують вам гарний настрій.

Сприятливі дні: 10, 13. **Несприятливі:** 8, 11 вересня.

ARIES

ОВЕН (21.03 - 20.04). Тиждень буде активним і насиченим новими справами. У роботі проявляйте ініціативу, але не поспішайте з рішеннями. Можливе приємне повідомлення від людини, з якою давно не спілкувалися. У вихідні приділіть більше уваги відпочинку.

Сприятливі дні: 8, 12.
Несприятливі: 10, 13 вересня.

TAURUS

ТЕЛЕЦЬ (21.04 - 21.05). На вас чекають приємні новини у професійній сфері. Фінансові питання вимагатимуть обережності та розважливості. Не відмовляйтеся від допомоги близьких, якщо вона вам знадобиться. Вечір у колі рідних допоможе відновити сили.

Сприятливі дні: 7, 11. **Несприятливі:** 9, 12 вересня.

GEMINI

БЛИЗНЮКИ (22.05 - 21.06). Тиждень сприятливий для спілкування, навчання та нових знайомств. Можлива цікава пропозиція, яка змусить змінити плани. Ваші ідеї можуть отримати підтримку з боку колег або друзів. Не перевантажуйте себе зайвими справами.

Сприятливі дні: 9, 13.
Несприятливі: 7, 11 вересня.

CANCER

РАК (22.06 - 23.07). Вам буде легше зосередитися на головних цілях і завершити розпочате. У стосунках можливе приємне порозуміння. Не поспішайте робити висновки, якщо ситуація здається неоднозначною. Кінець тижня подарує спокій та гарний настрій.

Сприятливі дні: 8, 10.
Несприятливі: 12, 13 вересня.

LEO

ЛЕВ (24.07 - 23.08). Цього тижня ви зможете проявити свої найкращі якості. Нові ідеї можуть отримати підтримку колег або друзів. Вдалий час для справ, які потребують упевненості та рішучості. Уникайте суперечок і зайвої самовпевненості.

Сприятливі дні: 7, 12.
Несприятливі: 9, 11 вересня.

VIRGO

ДІВА (24.08 - 23.09). Тиждень сприятиме наведенню порядку у справах і планах. Уважність допоможе уникнути помилок у важливих питаннях. Можливість завершити давню справу принесе особливе задоволення. Знайдіть час для приємного відпочинку.

Сприятливі дні: 10, 13. **Несприятливі:** 8, 12 вересня.

LIBRA

ТЕРЕЗИ (24.09 - 23.10). На початку тижня можливі цікаві пропозиції та нові знайомства. У фінансових справах краще не поспішати з покупками. Спокійна розмова допоможе вирішити питання, яке давно вас турбує. Вихідні сприятливі для зустрічей і відпочинку.

Сприятливі дні: 9, 11.
Несприятливі: 7, 10 вересня.

SCORPIO

СКОРПІОН (24.10 - 22.11). Тиждень вимагатиме зібраності та впевненості у власних силах. Ваші зусилля можуть принести помітний результат. У професійних справах не бійтеся брати на себе відповідальність. Уникайте різких слів у спілкуванні з близькими.

Сприятливі дні: 8, 12. **Несприятливі:** 10, 13 вересня.

SAGITTARIUS

СТРЕЛЕЦЬ (23.11 - 21.12). Вам захочеться змін і нових вражень. Вдалий час для навчання, поїздок та цікавих починань. Друзі можуть підказати нестандартне рішення для важливого питання. Не відкладайте серйозні справи на останні дні тижня.

Сприятливі дні: 7, 13.
Несприятливі: 9, 12 вересня.

Здоровенькі були!

Волосся випадає? Причина може бути на тарілці

Випадіння волосся не завжди пов'язане зі стресом або зміною пори року. Іноді причина може ховатися в раціоні.

Експерти звертають увагу на нестачу заліза, білка та деяких вітамінів. Тож перш ніж купувати дорогу сироватку, варто подивитися, що лежить у вашій тарілці.

За словами українських трихологів - фахівців, які займаються захворюваннями волосся та шкіри голови, - серед можливих

причин посиленого випадіння волосся називають низький рівень заліза та феритину, нестачу білка, цинку, вітамінів D і B₁₂, а також омега-3. Ризик зростає під час суворих дієт, різкого схуднення та нерегулярного харчування.

Що варто додати до меню? Шпинат містить залізо та фолати, волоські горіхи - корисні жири й омега-3, сир - білок і кальцій, а жирна риба - білок, вітамін D та омега-3. Корисними джерелами поживних речовин також є яйця, бобові та насіння.

Але є важливий нюанс: жоден продукт не здатен гарантовано зупинити випадіння волосся. Якщо волосся почало випадати значно сильніше, з'явилися залисини або проблема триває довго, причину варто з'ясувати разом із лікарем.

Господаркам на замітку

Кава проти неприємного запаху

Кавову гущу зазвичай викидають, але їй знайшли несподіване застосування - у ванній кімнаті. Про це пише іспанське видання El Cronista.

Автори радять зберегти використану гущу, охолодити її та дати стекти зайвій волозі. Потім невелику кількість можна висипати в унітаз.

Вважається, що кавові залишки здатні поглинати частину неприємних запахів.

Однак є важливий нюанс: гуща не розчиняється у воді. Якщо регулярно змивати її у великій кількості, вона може накопичуватися в трубах і спричинити засмічення. Тому вико-

ристовувати цей спосіб постійно для очищення сантехніки не варто.

Без ризику для труб кавову гущу можна застосовувати інакше - наприклад, поставити в холодильник чи шафі як поглинач запахів. Нею також можна потерти руки після приготування риби або часнику. А деякі садівники додають залишки кави до ґрунту для рослин.

ПІВДЕННА ПРАВДА
Тел. відділу реклами
(Viber, Telegram, WhatsApp)
+380 66 857 25 00,
+380 97 452 06 20.

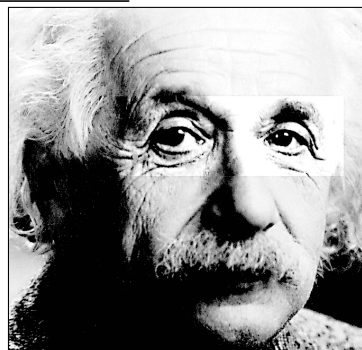
Очевидне - неймовірне

Колір геніїв

Чи може колір змінювати нашу увагу та впливати на творчість?

Дослідники Університету Британської Колумбії в Канаді вирішили перевірити, чи справді колір впливає на поведінку людини під час виконання різних завдань. В експериментах взяли участь понад 600 людей. Одним запропонували завдання на творчість, іншим - на уважність. Результат виявився цікавим: учасники, які працювали в блакитному оточенні, краще виконували творчі завдання, тоді як червоний колір допомагав зосереджуватися на деталях. Про це повідомив науково-популярний портал ScienceDaily.

Чому реакція може бути різною? Дослідники пов'язують її з нашими звичними асоціаціями. Червоний часто сприймається як сигнал небезпеки, тому може

підвищувати пильність. Блакитний зазвичай нагадує про небо та воду і може створювати відчуття спокою та простору. Зелений теж має свою репутацію. Його часто сприймають як комфортний і природний, тому цей колір можна побачити в школах, офісах і бібліотеках.

А тепер цікава деталь: під час творчих завдань учасники, які перебували в блакитному оточенні, придумали приблизно вдвічі більше ідей, ніж ті, хто працював серед червоного кольору.

Зелений чай здивував учених

Усього 28 днів знадобилося дослідникам, щоб помітити зміни в організмі людей, які приймали екстракт зеленого чаю. Учасники мали нижчий рівень глюкози в крові, а стан кишківника покращився.

У дослідженні взяли участь 40 людей: 21 із метаболічним синдромом і 19 здорових добровольців. Протягом 28 днів вони приймали екстракт зеленого чаю, а на іншо-

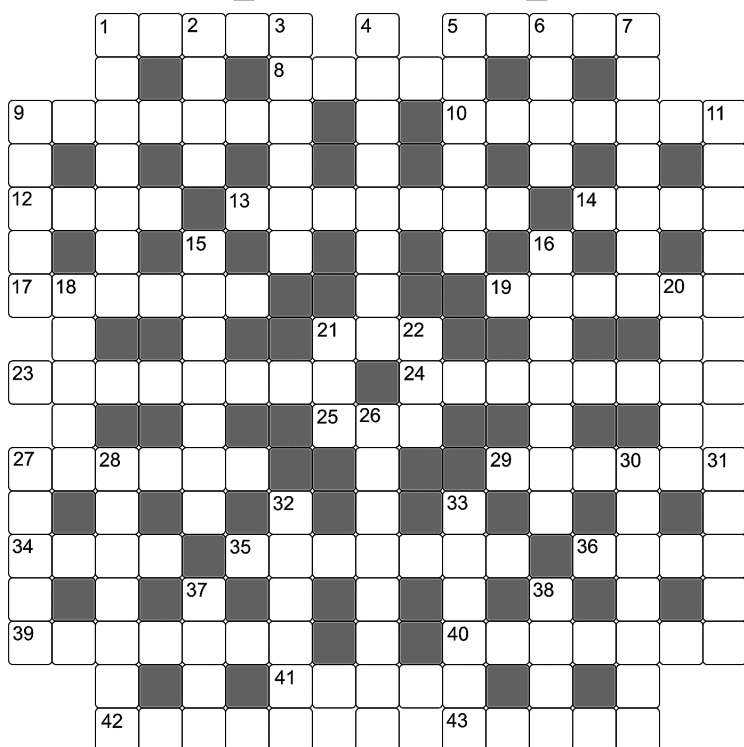
му етапі - плацебо. Порівняння результатів показало: після вживання екстракту рівень глюкози в крові був нижчим. Крім того, науковці виявили ознаки зменшення запалення в кишківнику та покращення його захисного бар'єра. Дослідження опубліковано в журналі Current Developments in Nutrition.

Цікаво, що зміни спостерігали як у людей із метаболічним синдромом, так і у здорових учасників. Втім, є важлива деталь: учені досліджували концентрований екстракт, а не звичайний зелений чай. Тому стверджувати, що кілька чашок напою дадуть такий самий ефект, поки зарано.

Зелений чай містить антиоксидантні сполуки та кофеїн. Його кількість залежить від сорту й способу заварювання, але в одній чашці може бути близько 30 мг кофеїну.

У хвилини дозвілля

Кросворд

ЗА ГОРИЗОНТАЛЛЮ: 1. Іспанський дворянський титул. 5. Театральна освітлювальна апаратура. 8. Найпростіша жива істота. 9. Водоплавний птах з мішком під дзьобом. 10. Невелика військова лікарня. 12. Об'єднання спортивних клубів. 13. Мешканець барлогу. 14. Одиниця кількості інформації. 17. Хвиля від землетрусу. 19. Давньогрецький поет-драматург, автор трагедії «Антигона». 21. Велика посудина для рідин. 23. Революційна смуга переходу. 24. Легка «королева спорту». 25. Інфекційна хвороба у коней. 27. Вода його точить. 29. Борець за чистоту природи. 34. Подія, що викликає страждання. 35. Постановник фільму, вистави. 36. Злакова рослина. 39. Шийна жіноча прикраса. 40. Місто у Хмельницькій області. 41. Гірська країна в Азії. 42. Згорток із кондитерської. 43. Грошовий стимул для роботи.

ЗА ВЕРТИКАЛЛЮ: 1. Хімічний елемент, який дає солі при з'єднанні з металами. 2. Архітектурна дуга. 3. Прізвище графа Монте-Крісто. 4. Богинею чого була Вікторія? 5. Бухгалтерська різниця між приходом і видатком. 6. Положення Місяця. 7. Смерч над сушею в Америці. 9. Хорони короля. 11. Почесне звання. 15. Піджак, у якому прийнято отримувати Нобелівську премію. 16. М'ясна частина туші вздовж хребта. 18. Заклик до пильності. 20. Шоколадне дерево. 21.

Низький чоловічий співочий голос. 22. Наріст на стовбурах дерев. 26. Тварина, яка кувала копотом золоті монети. 27. Дикий осел Азії. 28. Грибний убивця. 30. Шукач любовних пригод. 31. Український футболіст, який виступав за київське «Динамо» та національну збірну. 32. Ямковий на дорогах. 33. Мексиканська горілка із агави. 37. Ріка на Полтавщині, ліва притока Дніпра. 38. Казкова курочка, яка несла золоті яйця.

Межа людського життя

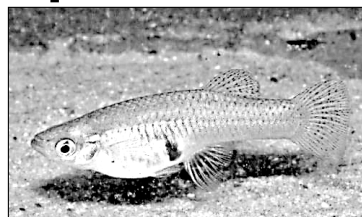
122 роки - стільки прожила найдовгожителка, чий рекорд вдалося достовірно підтвердити. Але чи здатна людина подолати цю межу?

Математичні розрахунки дають несподівану відповідь - теоретично життя може тривати майже два століття.

У липні 2026 року дослідники створили математичну модель, за допомогою якої спробували визначити можливу межу людського довголіття. Про результати дослідження повідомила американська газета New York Post. Якщо уявити, що медицина навчилася майже повністю зупиняти основні процеси старіння, розрахунки дають діапазон від 146 до 194 років. Водночас найбільш вразливими залишаються мозок і серце: їхні клітини значно гірше відновлюються, ніж клітини деяких інших органів. Поки що абсолютний рекорд належить французенці Жанні Кальман. Вона прожила 122 роки і 164 дні.

Риба, яка стала ворогом

У 1905 році на Гаваї привезли невелику рибу з конкретною метою - зменшити кількість комарів. Через понад сто років цей план нагадує історію з повчальним фіналом: іноді боротьба з одним ворогом створює іншого.

Гамбузію завезли з південно-східної частини США та випустили в гавайські водойми. Вона справді поїдала личинок комарів, але швидко знайшла в меню й інших мешканців водойм. Риба почала полювати на місцевих водних тварин і конкурувати з ними за їжу. Про цю історію повідомила газета The Times of India.

Найбільше занепокоєння викликає вплив гамбузії на деякі місцеві види гавайських бабок. Сама риба виявилася надзвичайно витривалою: вона швидко поширюється і добре пристосовується до нових умов.

Тепер гамбузія сама стала проблемою, яку непросто вирішити. Позбутися її у водоймах дуже складно, а контроль за чисельністю потребує постійних зусиль.

Спортивна орбіта

Миколаївщина біжить за Героїв

Миколаївщина долучилася до 9-го Всеукраїнського забігу «Шаную Воїнів, біжу за Героїв України».

Акція об'єднала родини полеглих Захисників і Захисниць, ветеранів, представників громад, освітян, медиків, працівників комунальної сфери, служб цивільного захисту та правоохоронців. Через безпекову ситуацію цього року забіг на Миколаївщині проходить в індивідуальному форматі. Кожен учасник самостійно обирає безпечне місце, маршрут і дистанцію. На футболці - ім'я Героя, за якого долають кілометри. Так спорт стає способом зберегти пам'ять про тих, хто віддав життя за Україну.

Ветерани змагалися на «Іграх Нескорених»

28 серпня у Софіївській громаді відбулися патріотично-спортивні змагання «Ігри Нескорених», які зібрали близько 100 ветеранів та ветеранок російсько-української війни з Миколаєва, Баштанки та Вознесенська, а також членів їхніх родин.

Учасники випробували себе у плаванні, футболі, дартсі та стрільбі з лука. Для гостей також працювали локації з волейболу та риболовлі, книжкова виставка й кінопоказ. Переможців і призерів відзначили медалями, кубками та дипломами.

Миколаївські легкоатлети - серед найкращих

21-22 серпня у Кропивницькому на IV етапі Всеукраїнського «Фестивалю легкоатлетичного триборства» вихованці миколаївської МСДЮСШОР здобули три нагороди.

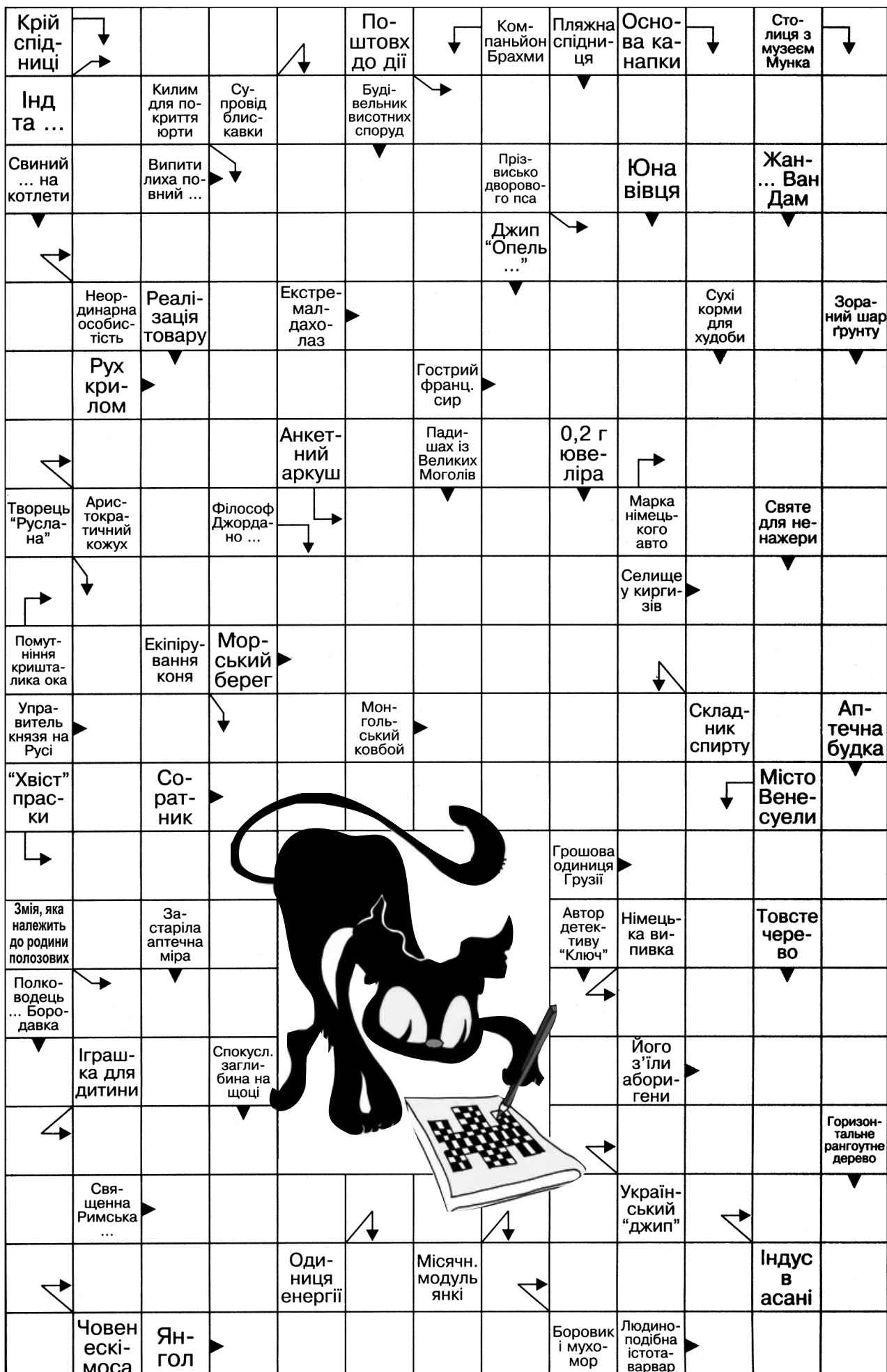
Переможцями стали Олеся Кшебіт та Анна Обухова, а Олександр Якубовський виборов бронзу. Ще один успіх миколаївських спортсменів датований 19 серпня - на Командному чемпіонаті України з естафетного бігу в Житомирі збірна Миколаївської області посіла третє місце серед регіонів України. Виступ команди продемонстрував хорошу підготовку та злагоджену роботу спортсменів.

Дмитро Сабін здобув чотири медалі

22 серпня у Рівному відбувся IV етап Кубка України з богатирського багатоборства серед ветеранів та ветеранок.

У змаганнях взяли участь понад 100 спортсменів різних категорій, які випробували силу, витривалість і спортивний характер. Миколаївський ветеран війни Дмитро Сабін здобув одразу чотири нагороди. Він став переможцем у вправі «прогулянка фермера», виборов «срібло» у перекиданні мішка через планку та дві бронзові медалі - у логліфті й метанні мішків через планку. Змагання спрямовані на розвиток адаптивного спорту, фізичне відновлення та реабілітацію ветеранів.

3 посмішкою! Анекдоти

Повернувся на роботу після відпустки — і почуваюся, наче дитина в дитячому садку: хочеться плакати й додому!

— Уявляєш, щоразу, коли я їм торт на день народження, у мене з'являється печія, і все всередині горить. Що робити?
— Може, просто треба їсти торт без свічок?

— Як справи?
— Накрилися мідним тазом.
— Що, настільки погано?
— Варення варив і таз на себе перекинув...

— Ало, Михайло, ти можеш говорити?
— Привіт. Так, років з трьох...

Жінка приходить до ворожки.
— Пам'ятаєте, я була у вас п'ять років тому? Ви тоді віщу-

вали мені багатого чоловіка та п'ятох дітей.
— Пам'ятаю...
— Хочу дізнатися: а коли у мене з'явиться чоловік?

— Ізя, а це правда, що ти віддавав бандитам усе золото й гроші?
— Так, справді. Вони приставили до мене паяльник і праску та підключили до струму!
— І ти одразу віддав?
— А що, чекати, поки за світло накрутить?

ПІВДЕННА ПРАВДА

Адреса редакції: 54001, м. Миколаїв, вул. Адміральська, 20. Ідентифікатор медіа Р30-01371 від 28.09.2023 р. за №964 Національної Ради України з питань телебачення і радіомовлення. Передплатний індекс (місцевий) - 61116. Тираж 2270.

ЦІНА ВІЛЬНА.

ЗАСНОВНИК - трудовий колектив редакції газети «Південна правда» (Колективне підприємство «Незалежна громадсько-політична газета Миколаївської області «Південна правда»). ВИДАВЕЦЬ - редакція газети «Південна правда». Головний редактор - Вадим РАСКОПОВ.

Відділ реклами: +380 (67) 452 31 02, +380 (66) 857 25 00, +380 (97) 452 06 20.

E-mail:

rask2007@ukr.net, upravda2019@ukr.net.

Газета виходить українською мовою. Може публікувати матеріали, не поділяючи точку зору авторів. Листування з читачами ведеться на сторінках газети.

Номер набраний та зверстаний у комп'ютерному комплексі редакції газети «Південна правда», надрукований у Миколаївській обласній друкарні (м. Миколаїв, вул. Георгія Гонгадзе, 3). Друк офсетний. Обсяг 3 ум. др. аркуша.

Передплатний індекс «Південної правди»/«Южной правды» - 61116.

Замовлення № 247. Місячний тираж 42140.

Підписано до друку 2.09.2026 р.

© «ПІВДЕННА ПРАВДА»/«ЮЖНАЯ ПРАВДА».

www.up.mk.ua